

ΔΥΣΦΟΡΟΝ, grave ac molestum in morbis. Νύξ δύσφορος, Nox gravis ac molesta. Δύσφορὸν περὶ τὰς ἀναστάσεις. HIPPOCR. Libr. 3. Epid. Aegr. 3. Male esse surgendo, Nicht ausser dem Bette dauern können, item ac δύσχερῶς φέρειν graviter morbum ferre, ungedultig seyn, HIPPOCR. Aphor. 25. Libr. 1. Δύσφορον etiam est id, quod propter gravitatem ferri nequit; Ita de Senibus HIPPOCRATES pronunciat, eos, si proceri sunt, corporis pondus ferre non posse, uti curvari illos oporteat. Μέγιστον τὸ σώματος τοῖς γέρονσι δύσφορον. Epidem. Lib. 3. explicat GALENVS, ὅτι μόγις δύνανται βασιάζειν. Statura corporis senibus gravis, cum illam ferre vix pollint. Δύσφορία προηγείται κρίσεως ἀπάσης. GALENVS Therap. ad Glaucon. Lib. 1. Inquietudo præcedit omnem crisin. Ungstlichkeit gehet vor allen febrilischen Auswürffe her.

E.

ΕΙΤΑΣΤΡΙΜΥΘΟΙ. GALENVS in Exegefi vocum Hippocrat. ἢ κεκλεισμένον τὸ σώματος φθεγγόμενον, διὰ τὸ δοκεῖν ἐκ τῆς γαστρὸς φθέγγεσθαι. Quæ concluso ore loquantur, ut vocem ventre edere videantur: Mulieres Pythone afflatae ventre oracula fundebant, ad has respicit HIPPOCRATES, quando Libr. 7. Epid. de anginosi agit, de quibus ait, ἐκ τῆς σήθεος ἐφέθειν ὡσπερ ἢ ἐγγαστρίμυθοι λεγόμενα. Ex thorace strepebant, veluti sic dictæ engastrimythæ pythissæ, Die mit geschlossenem Munde reden können, als wenn sie aus dem Bauche redeten, wie die Priesterinnen die Pythissæ genannt, thun künnten: HIPPOCRATES vergleicht die Sprache derer, die böse verschwollene Hälse haben, mit diesem Schalle.

ΕΠΙΣΩΜΑ, ἐστὶν ἐστὴ διακοπὴ μετὰ τῆ το διακείμενον εἰς τὸ βάθος ὑποκεχυμένης. GALEN. defin. Engisoma, ossis fractura cum descensu partis fractæ ad fundum. Ein Bruch, sonderlich der Hirn-Schaale, wenn das gebrochene Theil einwärts gedruckt ist.

ΕΓΕΡΣΙΕΣ, Expergefactiones ob pavores in somno. Ταραχώδες ἐγέρσιες. HIPPOCR. Coac. Præn. pavidæ expergefactiones Auffahren im Schlasse.

ΕΓΚΑΝΘΙΣ, Tumor carunculæ lachrymalis. Ἡ ἐγκανθὶς ὑπεράυξησις ἐστὶν τῆ Φύσιν, κατὰ τὴν μέγαν κἀνθον σαρκὸς, ἢ δὲ ῥοιᾶς ἀντὶ τῆς μείωσις. PAVL. AEG. Libr. 3. κβ. Encanthis augmentum præter naturam est carunculæ, quæ ad majorem oculi canthum ponitur, sicut ejusdem decrementum Rheas est.

Ἐγκανθὶς δὲ καὶ ῥοιᾶς δύο πάθη ἀντικείμενα, κατὰ τὸν αὐτὸν καὶ ἓνα τρόπον γινόμενα. ὁπόταν μὲν γὰρ τύχη ὑπερσσευόμενος ὁ πρὸς τῆ ἑνὶ τῆ ὀφθαλμοῦ κἀνθός, ἐγκανθὶς τὸ πάθος λέγεται. Φθίνων δὲ καὶ ἀπομικρυνόμενος, ῥοιᾶς. Βοηθεῖται δ' ἕκαστον οἰκείαις ἐπιμελείαις. Ἐγκανθὶς & ῥοιᾶς duo sunt sibi invicem adversi, unum eundemque locum occupantes affectus: nam cum majoris ad nasum anguli caruncula supra justum modum excrevit, vitium ἐγκανθὶς: cum vero imminuitur & emarcet, ῥοιᾶς nuncupatur. Singulis propria curandi ratione subvenitur. ACTVAR. Lib. 2. περὶ διαγν. παθ. cap. 2. Ἐγκανθὶς: Carnis in magno oculi angulo excrefcentia, παρὰ φύσιν τις ἔγκος ἐν τοῖς μεγάλοις κἀνθοῖς, Præternaturalis in magnis oculorum angulis tumor. HESYCH. σὰρξ ἐν ὀφθαλμοῖς ἀυξηθεῖσα. Caro in oculis aueta, abinde ille oculi affectus, quo palpebræ vehementer distenduntur, sunt enim duo canthorum ametriæ,

ὀνομάζεται ἢ ἐπὶ πλέον ἀύξεις ἐγκανθίς, ἢ μείωσις δὲ ῥοιάς. Appellatur in majus augmentum, encanthis, imminutio autem Rhoëas. GALEN. de morb. differentiis. Die Geschwulst des rothen Fleisches in dem innern und grossen Augen-Winkel, daher die Augenlieder nicht völlig geschlossen werden können, gleichwie im Gegentheil, und wenn dieses Fleisch ausgeschworen, die Augenlieder zusammen fallen.

ΕΙΚΑΤΑΑΕΙΠΗΣΘΑΙ, a morbo superesse: Τὰ ἐγκαταλιμπανόμενα ἐν τῆσι νέσησι μετὰ κρίσιν ὑποπροφῶς ποιεῖν εἴωθεν. HIPPOCRATES passim in Coac. Prænot. & Epidem. Libro: quæ in morbis a judicatione relicta sunt, reversiones facere solent. Was nach unvollkommen geheilten Krankheiten im Körper übrig bleibt, pfleget den Rückfall derer Krankheiten zu verursachen.

ΕΔΡΑ, Ἔδρη, Sedium, anum, podicem, significat. Positum etiam ægroti sedentis, cum decumbere nequit; Hinc τῶν καθήμενων ὕπνος ἐδραῖον. Exponente EROTIANO, sedentium somnus, qui sedendo capitur, sitend schlaffen. Est autem etiam ἔδρα, teli, quo calva vulnerata est, super os, vestigium manens: Ἔδρη δὲ καλεῖται, ὅταν μένον τὸ ὀστέον ἐν τῇ ἐσωτῆ φύσει, τὸ βίλος ἐκείνην ἐς τὸ ὀστέον, δῆλον ποιήσῃ, ὅπῃ ἐσῆρξεν. HIPPOCRAT. de Cap. vulner. Hedra autem vocatur, quando ipsum os in statu suo naturali manet, dum telum depressum in os, manifestum facit, ubi steterit. Der Eindruck des Schlags oder Hiebs in die Hirnschale ohne derselben Verletzung: quare, ἐγκοπὴν ac διακοπήν incisionem ac præcisionem ossis, pro synonymo haberi, uti GALENVS vult, nequit.

ΕΘΑΔΕΣ, Consuetudines, quæ morbi necessitatem faciunt: ἐθαδες, ἀπὸ νέστητος, ἀνάσσει διὰ συγγένειαν. Consuetudinarii morbi, illi, qui ab ineunte ætate sunt, ob connascentiam: Quod alibi de morbis dicitur, συντρέφειν καὶ συγγεράσκειν. Connutriti & consensescere Epid. Libr. 2. Μέγα νέσημα ἐν ἔθει γενόμενον. Magnus seu comitialis morbus, qui ad consuetudinem abiit: Alte angewohnte Krankheiten: Dicitur ἀπὸ τῆ ἔθους, a consuetudine, quæ altera natura est, ἔθος ἐπίκτητος φύσις, GALEN. Comm. 3. in Libr. Hippocr. κατ' ἰατρῆσιν: Consuetudo acquisita natura est. Die Gewohnheit ist eine andere Natur.

EIKH, Frustra: Aurea est HIPPOCRATIS sententia: ἄδεν εἰκῆ, μηδὲν ὑπερορῶν. Nihil frustra, nihil negligentius videndum, quod GALENVS προπετῶς καὶ ἀπερισκέπτως præcocius & inconsiderate, HESYCHIVS ἀκαίρως, ὡς ἐτυχεν, μάτην, exponunt, intempestive, uti cedit, fortuito & frustra, verterunt. Totidem pessima sane medentium vitia: Vergebens, ohne Absicht und Ueberlegung, ausser der Zeit, wie es kommt, auf gut Glück; Ein schlimmes Verfahren in der Arzeney-Kunst. Est etiam in morbis ὁ Θεὸς καὶ φύσις ἄδεν εἰκῆ. Deus & natura nihil frustra.

EΙΑΕΟΣ, Intestinorum tenuium morbus, non equidem speciatim ilei, nec abinde nomen datum est, sed tenuium quorumvis. Quare magis ἀπὸ τῆ εἰλέσθαι, a volutatione gyrorum, quibus tenuia composita sunt, dicitur. Ita ACTVARIVS Libr. 1. περὶ διαγνώσεως παθῶν, de dignotione morborum, εἰλεὸς ἀνόμασται διὰ τὰ τὰς τῶν ἐντέρων ἑλικας εἰλεῖσθαι. Ileus dictus, quod intestinorum gyri convolvuntur. Proinde etiam latinis ileus est volvulus & convol-

convolvulus: Describit Autor Definit. GALENI, είλεός Φλεγμονή έντέρων, ώςτε μήτε Φύσας, μήτε διαχωρηματα διεξίεναι, τρέφας δέ ισχυρές παρακλωθεΐν και αλγήματα υπερβεβηκότα. Ileus inflammatio intestinorum, ita ut nec flatus nec faeces pertranseant, hinc tormina sequantur valida & dolores ultra quam ferri possint, aucti. Hinc stercorei superveniunt vomitus έμέσματα κοπρώδεα, quare 'Είλεός δυσώδης, ileus foetens HIPPOCRATI dicitur in Prorrhet. Variis morbis succedit uti symptoma, hinc είλεός ίατερώδης. Ileus superveniens ίετρο, είλεός αίματώδης, ileus ab oppresso haemorrhoidum fluxu, HIPPOCR. de morbis internis Libro. Est autem Νάσημα όξύ και επικίνδυνον. Morbus acutus & periculofus. HIPPOCR. de Morbis. Est etiam 'Ιλεός apud PAVLVM AEGIN. όξύτατον ύπαρχον πάθος και επώδυνον όίλεος, έχειτι σύμπτωμα τή κινδύνα βαρύτερον: οι γάρ κρότηθέντες όικτίσθη θανάτω τελευτώσι, προς τή τέλει κόπρον διά τρώματος ανόγοντες, συνίσταται δέ τή πάθος επί απεψίας και έμφραξείσιν, επειδάν τά Φαρέντα μείνη, επί τς δηλητηρίαις Φαρμάκωις και επί τώις τών έντέρων εις όσχεον κατολισθήσει και επί Φλεγμονή τών έντέρων, ώς τά πολλά κολικής ύπαρξαμένης διαθήσεως: PAVLVS AEGINETA Libr. 3. μδ. Acutissimus est morbus & dolorificus ileos, habetque periculum in symptomate gravius: Qui enim illo tenentur, miserima morte vitam finiunt, dum sub finem stercus per os dimittant, oritur autem malum ex prava digestionē & infarctibus, dum putrida manent, sive post nocentia pharmaca & ab intestinorum in scrotum devolutionibus & ab intestinorum inflammatione, a colica incipiens dispositione. Καί πρώτον μίν χυμώων τε

και τροφών ακολουθήσιν έμετοι, μηδέν βραχέος πνεύματος κάτω πε διαφρεμένης, ούδ' έτως, ώσπερ κολοφών τών κωικών, επί κόπρος διά τρώματος έμεθεΐσα, ότε και άφυκτος λοιπόν τή πλέον ό θάνατος νομίζεται. και τή μίν πάθος είλεός ώνόμασα, διά τή τώις τών έντέρων έλικας είλεΐσθαι ύφ' όν αΐτίων είπομεν. Ac primum humores cibique vomitu rejiciuntur, neque tantillum spiritus inferne dilabitur. At dehinc, ceu malorum colophon, est stercus ore redditum: quo tempore mors nullo pacto vitari posse censetur. Morbus είλεός (Græcis & nostris convolvulus) nuncupatur, quod intestinorum anfractus είλάνται (hoc est convolvuntur) ob causas, quas jam recensuimus. ACTVAR. Lib. 1. περι διαγν. παθ. 45. quod περι επισχέσεως γαστρός inscribitur. Inter ipsa vero intestina consistunt duo morbi, quorum alter in tenuiore, alter in pleniore intestino est: prior, acutus est, insequens longus esse potest. DIOCLES CARYSTIVS tenuioris intestini morbum χορδαψόν, plenioris είλεόν nominavit. A plerisque video nunc illum priorem, είλεόν, hunc χορδεον nominari. CELS. L. 4. cap. 13. Tenuioris intestini morbus, quem είλεόν nominant. Idem CELS. Lib. 2. cap. 1. Ileos, Die Krankheit derer dünnen Eingeweide, wenn solche also verstopft und zugleich entzündet sind, daß weder Roth noch Wind durch den Stuhlgang abgehen kan, und endlich die Unreinigkeiten über sich ausgebrochen werden.

ΕΙΣΒΟΛΗ, από τή είσβάλλειν. Accessio, ab accedendo: Primum morbi cujusvis tempus, speciatim paroxysmorum invasio in febribus, uti hanc vocem GALENVS accipit Libr. de tempor. morb. Dicitur etiam επισημασία, prima

prima febris invasio seu significatio. Der Anfang oder Anfall derer Fieber, sonderlich bey Wechsel-Fiebern.

ΕΚΘΛΙΨΙΣ, Expulsio partis ex situ. Ita εκθλιψις εξω σφάρα ομμάτων, Intumescencia & eminentia oculorum extra orbitas in morbis. HIPPOCR. Coac. prænotionibus. Veluti fit in vomitu & sanguinis æstu circa caput; opponitur τῇ κοιλότητι: Oculis cavis & depressis: Hervorragende Augen, wie in heftigem Brechen und Fieber-Hitze, wird denen eingefallenen Augen entgegen gesetzt.

ΕΚΘΥΜΑΤΑ, ἀπὸ τῆ ἐκθύειν τὰ ἐστὶ ἕξορμῶν: Echymata, ab eo, quod erumpant in cute; sunt maculæ atque papulæ quævis in cute erumpentes vel cum febre, vel sine illa: Graphica est descriptio in Epid. Libr. 3. Πρόδηλον μὲν, ὅτι παρὰ τὸ ἐκθύειν, ὅπερ ἐστὶν ἕξορμῶν, ἢ προσαναγορεῖα τοῖς ἐκθύμασι γέγονεν ἐπὶ τῶν αὐτομάτως ἐξανθέντων κατὰ τὸ δέρμα. Apparet certe, quod ab eo, quandoquidem cum impetu (ac febre) erumpunt, nomen echymatis inditum sit, cum sponte illa in cute efflorescant. Febrilischer Ausschlag in der Haut.

ΕΚΚΟΠΗ ἐστὶν ὅσα διακοπὴ μετὰ τῆ ἀκλατον εἶναι τὸ πεπονθὸς ὅσα. GALEN. Defin. Ossis fractura talis, qua totum os haud fractum est, Ein Schliß-Bruch.

ΕΚΑΤΕΣΘΑΙ, Solvi, viribus frangi. Ἐκλυσις, Defectus virium & veluti nervorum solutio: ἀ μετ' ἐκλύσεως ἀφωνία, Vocis defectus cum solutione virium. HIPPOCR. in Prorrh. & Coac. prænotionibus, Sprachlosigkeit wegen Mangel derer Kräfte.

ΕΚΠΙΕΣΜΑ, Ossis in multas partes fractio: Ὅσα ἐκ πολυμερῆς διακοπὴ, ὡς τὰ ὅσα εἰς τὸ βάθρον ὑποκεχωρημένα καὶ θλίβειν τὴν μήνγγα. Ossis multivaria

fractura, ita, ut ossa ad altitudinem descendant & premant meningem. Ein Splitter-Bruch der Hirn-Schaale, also daß die Splitter auf der dura matre liegen und sie drücken. GALENI Definit.

ΕΚΠΙΕΣΜΟΣ δὲ πάθος ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σύνηδες, δι' ἀδρόον τε καὶ παχὺ ἕρμα γίνεται, καὶ ἐξίτησι τὰς ὀφθαλμοὺς τῆς οἰκείας ἕδρας, ὡς τοιαύτας διαμένειν ἐξελθόντας. Εκπιεσμός vero (quam expressionem dicunt) familiare est oculo vitium: quod conferta crassaque fluxio excitat, illumque sua sede emovet, ut exertus in posterum appareat. ACTVAR. L. 2. περὶ διαγν. παθ. cap. 7. Eine Augen-Geschwulst, von welcher das Auge selbst aus der Orbita tritt.

ΕΚΠΙΚΡΟΥΣΘΑΙ, ἐκπιεραίνεσθαι, Amaricare, bile perfundi: Ἐκπιερόμενον σώμα, Os amarulentum, effusæ bilis signum. HIPPOCR. in Epistola de Hel-leborismo. Bitterkeit im Munde, ein Zeichen der ergossenen Galle.

ΕΚΠΛΗΞΙΣ, Stupor ab ictu capitis, Betäubung von Schlägen am Haupte. Ἐπὶ πληγῇ ἐς τὴν κεφαλὴν, ἐκπληξις, ἢ παραφροσύνη, κακόν. HIPPOCR. Aph. 7. 14. A plaga in caput, stupor, aut delirium, malum.

ΕΚΠΤΩΜΑ, ἐκπτώσις, Elapsus, excessus de sede; utitur hac voce HIPPOCRATES de articulis sede motis, τῶν ὀσῶν ἐκ τῆς ἰδίας χώρας μετάσσει, interprete GALENO, ossium ex propria sede discessus. Idem quod ἐξάρθρωσις, ἐξάρθρωμα, Luxatio, Eine Verrenkung, Ausfall des Knochens aus seiner Pfanne.

ΕΚΠΥΙΣΚΕΣΘΑΙ, In pus verti. Hinc ἐκπυήματα, abscessus. Τὰ καθ' ἕδραν ὀδονώδεια ἐκπυήματα. Dolorosa ad anum tubercula. HIPPOCRATES Coac. Prenot.

EΚΡΥΣΕΙΣ, Effluxiones fetus paulo ante concepti, Præcoccissimus partus. Έκρύσεις καλῶνται μέχρι ἑπτὰ ἡμερῶν διαφορῶν, ἔκτρωσμοί δὲ αἱ μέχρι τῶν τετραράκοντα. **ARISTOTELES** Libr. Hist. Animal. 7. Effluxiones dicuntur intra septimum diem aborsiones, ἔκτρωσμοί autem, qui intra quadragesimum. Annotavit **HIPPOCR.** Libro de Septimestri: Τρῶσμοί γίνονται οἱ πλείοσι ταύταις ταῖς ἡμέραις. Abortiones plurimas istis diebus fieri. Kleine unzeitige Geburten in denen ersten Tagen nach der Empfängniß, dergleichen sich sehr oft zu tragen.

EΚΣΤΑΣΙΣ. Equidem longius animi deliquium vulgo est, sed apud **HIPPOCRATEM** hac voce indicatur, furiosa mentis everfio, ἑκστασις μελαγχολικὴ σφοδρὰ καὶ θηριώδης. Hinc μελαγχολικῶς ἕξιασθαί. Præ tristitia mente capi, passim est. Soust heist Ecstasis eine langwierige Ohnmacht: Beym **HIPPOCRATE** aber der höchste Grad der Melancholie.

EΚΣΥΡΠΠΟΤΥΣΘΑΙ, In sinuosa ulcera seu fistulas converti, dicitur de Abscessibus male cedentibus. **HIPPOCR.** Coac. Prænot. αἱ ἀποσάσεις ἐκπυῶσιν τε καὶ ἐκσυρππῶνται, Abscessus in pus eunt, ceduntque in fistulas, Verborgene hartnäckigte Geschwüre.

EΚΤΙΚΟΝ, Quidquid habituale ac perpetuum factum est. Ἐκ μεταπτώσεως τῶν ἐξῆων νοσημάτων ἐκτικὸς ἐπηγίνοντο, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ: μὴ θεραπευομένων καλῶς τῶν καυσωδῶν πυρετῶν, οἱ μαρμαώδεις ἐπιγίνονται ἐκτικοί. **HIPPOCR.** de Affection. Ex translapsu acutorum morborum hecticae febres superveniunt, ut plurimum, non rite percuratis ardentibus, Lentæ febres fiunt hecticae.

Lebensfr. Griech. L. Deutsch. Wörterb.

EΚΤΙΚΟΣ ΠΥΡΕΤΟΣ, Febris hectica. Τῆς δὲ αὐτὰ κατελήφασιν τὰ σερὰ τῆ ζωῆς μέρη καὶ καλῶσιν αὐτὰς ἐκτικὸς πυρετὸς, εἶδ' ὅτι μόνιμοί τε εἰσὶ καὶ δύσλυτοι καθάπερ αἱ ἕξεις, εἶδ' ὅτι τὴν ἕξιν τῆ σώματος αὐτὴν κατελήφασιν. ἴτω γὰρ εἰώθασιν ὀνομάζειν τὰ σερὰ, τοῖς ὕγροις ἀντιδιωκόμενοι. Quædam vero ipsas solidas occupant animalis partes: atque eas hecticas febres appellarunt. Vel quoniam firmæ ac solutu difficiles sunt, quemadmodum habitus: aut quoniam ipsum corporis habitum comprehenderunt. Sic enim vocare consueverunt solidas partes, humidis ex adverso distinguentes. **GALEN.** de diff. feb. Lib. 1. cap. 7. Ἐκτικὸς ὀνομάζεται πυρετὸς, ἐπειδὴν εἰς τοσαύτην ἀμετρίαν ἤκη ἢ παρὰ φύσιν θερμότης, ὡς ἐκ ἕξει γενέσθαι αὐτῆς τῆς σερᾶς ἕξιαις τῆ ὁμοιομερῆς σώματος τῆς καρδίας, καὶ διὰ τῆτο δύσλυτον ἔχειν τὴν κατασκευὴν. Hectica (q. d. habitualis) nominatur febris, cum ad tantam immodestiam venerit caliditas præter naturam, ut in habitu sit ipsius solidæ essentiæ similis corporis cordis, & propterea ægre solubilem habeat structuram. **AETIVS** Lib. 5. cap. 92. "Ὅταν ἀμετρος ζέσις ἐπιγένηται τῆ ἐνάση ὑσιώδει ὑγρότητι ἐν τοῖς σερῶσι σώμασι, μὴ μέντοιγε διαφορῶν, ἀλλ' ἐπιμένῃ ἐν αὐτοῖς σωζομένη, καὶ οὐ ζέουσα, καὶ μὴδὲ παραμυῖν ἔχουσα, τῆναιαῦτα τὸ εἶδος τῆτο τῆ πυρετῆ ἐκτικὸν ὀνομάζουσιν. Cum immodicus fervor humiditati substantiali, quæ solidis particulis inest, supervenerit, non tamen hæc dissipata fuerit, verum salva adhuc in eis perseveret, semperque ferveat, & nullam declinationem habeat, tunc huius febris speciem Hecticam nominant. **TRALL.** L. 12. c. 4. Das hectische Fieber: Ein langwieriges auszehrendes beständiges Fieber, welches

welches entweder daher also heisset, die weil es das Bestand-Besetz des Menschen angreiffet, oder die weil es zur andern Natur und zur Gewohnheit worden ist. Febris hectica tam solidarum quam fluidarum vitium est. Ὁ ἐκτικὸς πυρετὸς ἔκ ἐν τοῖς ὑγροῖς συνίσταται μόνον, ἀλλ' ἤδη καὶ τοῖς στερεοῖς, ἀνώδον Ⓞ δέ ἐστιν, καὶ νομίζουσιν οἱ πυρεττότερες μὴδὲ πυρεττειν ὅλως, ὅτε γὰρ αἰσθάνονται τῆς θερμασίας, ἀπάντων αὐτοῖς ὁμοίως ἐκτεθερμασμένα τῶν μερῶν. Διττὸν δὲ ἐστὶ εἶδος τῶν ἐκτικῶν πυρετῶν, οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ καυσάδεσι πυρετοῖς ὡς τὰ πολλὰ γίνονται μηχανθεῖσιν εἰς τοσαῦτον, ὡς ἐκδαπανῆσαι τῷ χρόνῳ τὴν ἰκμάδα; οἱ δὲ ἐξ ἀρχῆς ἐνδύως εἰσβάλλουσιν. Τοῦτος ἐστὶ, ὁ συνεπιπίπτων τῷ μαρασμῷ πυρετὸς ἐκτικὸς: PAVLYS Libr. 2. Febris hectica non in fluidis tantum subsistit, sed & in solidis; Doloris autem expers est, nec se febrile febricitantes putant, non enim calorem sentiunt, utpote quorum partes æqualiter incalescant. Duplex autem hecticarum est species; Quædam ex ardentibus ut plurimum fiunt febribus ita protractis, ut cum tempore humiditatem absorberint: Aliæ autem statim a primordio existunt, qualis est febris hectica cum marcore coincidens, Hectische Fieber haben theils in denen fließenden, theils in denen festen Theilen ihren Sitz, sind unempfindlich, und die Kranken fühlen die Hitze nicht sehr. Einige entstehen von in die Länge dauernden hitzigen Fiebern, einige sind vom Anfang an zehrend mit Mattigkeit. Signa febris hecticæ exponit PAVLYS ibid. Ὁ πυρετὸς ἐκτικὸς ἐτοιμώτατός ἐστι γνωσθῆναι, ὁφθαλμοὺς γὰρ κοίλους ἀμέτρου διεύσεως καὶ λάμψας κατ' αὐτὰς ἐμφερομένους ζηρίας καὶ τινὰ ἀνυχμάδην διάθεσιν, ἀπὸ λωλὸς δὲ καὶ τῆς χροῖας τὸ ζωτικὸν ἀν-

δος, καὶ τὸ μέτωπον ζηρὸν καὶ περιεταμένον καὶ μὲν τοῖς καὶ μύσιν ὡς τὰ πολλὰ καθάπερ ὑπνώττοντες, ἐστὶ δὲ ἔκ ὑπνος τὸ πάθος, ἀλλ' ἐργηγόρσεως ἀδυναμία καὶ κρέταφοι συμπεπτωκότες εἰσιν, καὶ τὴν γὰρ ἄλλα ἢ ὅσα καὶ δέσμα μόνον εἰσὶν, καὶ τὸ ὑποχόνδριον ἀνασπᾶται σφοδρῶς, καὶ τὸ δέσμα δὲ αὐτοῖς ἐσχάτως καρφαλεῖον ἐστὶν, ὁ σφυγμὸς ἰσχυρὸς καὶ πυκνὸς καὶ σκληρὸς, ἡ δὲ θερμοσάα κατὰ μὲν τὴν πρώτην εἰσβολὴν ἀμαυρῆ, μετ' ἄλγος δὲ τότε θερμὸν καὶ διαβρωτικὸν ἐνδείκνυται, μέχρι μὲν ἔν τῷ σώσεισθαι τι τῆς ὑγείας, ἐκτικὸς μόνον πυρετὸς ἐστὶν: ὅταν δὲ εἰς κήδυνον ἤκη τὰ μικρὸν εἶναι τῆς τοιαύτης ὑγρότητος μηδὲν ἀκριβῆς ἤδη μαρasmus συνίσταται. Febris hectica facile cognoscitur. Oculos enim videbis valde cavos & siccas in illis pituitas, quas lemas vocant, & desiccatum corporis habitum. Coloris etiam vitalis flos perit, frons sicca est & rugosa, & palpebris connivent veluti dormituriens, sed somnus haud est ille affectus, sed vigiliarum impotentia; & tempora collapsa, nec quidquam aliud quam ossa & cutis sunt, & hypochondria sursum tracta sunt valde, & cutis illis valde est rigida, pulsus tenuis est & durus & calor a prima invasione quidem moderatus, sensim autem acrior fit & depascens. Quamdiu ergo aliquid humiditatis superest, febris sola erit hectica: Si autem eo adducitur periculi æger, quo nihil humidi superlit, marasmus constituitur.

EKTITPΩΣΚΕΙΝ, Abortire. Hinc ἐκτροσμοⓄ καὶ εὐτρωσις, Abortus, abortio. Der Verlust einer Leibes-Frucht vor der Zeit. Ἐκτροσις, ὅταν τῶν δύο ἢ τριῶν μηνῶν ἤδη πεπλησμένων ἰσχυρὸν τὸ ἐμβρυον ἀποπέμψῃ ὁ δὲ ἄσπερος τόκος ἐστὶν, ὅσάντις παρὰ τῷ νομίμῳ χρόνῳ ἀτε-
λὲς

λες ἐκκέχεται τὸ ἔμβρυον. MOSCHION de morbis mulierum. Abortus est, si post duos tresve menses impletos extenuatum fœtum dimittit mulier, sed præcox vel crudus partus est, si paulo ante legitimum tempus imperfectus fœtus effunditur. Σημεῖα ἐκτρωσιν προβαίνοντα, Signa abortum præcedentia. Πρὸ τῆ νομίμου καιρῶ τῆ τεκεῖν ἐξαπίνης παραλόγως οἱ μαστοὶ ἰσχυρότεροι γίνονται, ἀλλὰ μὴν καὶ ψύξις καὶ βαρύτης ἐν τοῖς νεφροῖς, χυμὸς τε ποικίλος ἐκχέεται καὶ εἰς τέλος θρόμβος παντελῶς φερμάδης. MOSCHION de mulierum morb. Ante legitimum tempus partus, subito præter causam mammæ extenuantur, deinde frigus & gravitas in lumbis, & varius humor utero effunditur tandemque sanguinis grumi cum horrore.

EKTPOHAI, ἐκροή, Emislaria, colatoria, quibus humores salutis causa secedunt, tum ordinata illa, tum nova etiam. Ἀποστάσις δι' ὀστέων, ἢ νεύρων. HIPPOCR. Libr. 2. Epid. Abscessus ad ossa, ad tendines: Die Reinigungs-Bege, durch welche etwas in Krankheiten ausgeworfen, oder doch von edlen Theilen in die äußersten Gegenden des Körpers übertragen wird.

EKTPOHION, Palpebra extrorsum versa. Ἐκτρόπιον ἐστὶν ὑπόφυσις σαρκῆς ἐν τῷ βλεφάρῳ, ἢ τις βαρῦσα ἐκτρέπει τὸ βλεφάρον. Αἰτία δὲ ἐκτροπῆς βλεφάρου, ἢ σαρκῆς ἐπίφυσις, ἢ παράλυσις, ἢ ἕλης σύσασις. Ectropion est subortus carnis in palpebra, quæ sua gravitate palpebram foras evertit. Cur autem palpebra evertatur, causa est aut caro adnascens, aut resolutio, aut cicatrix quæ obducta sit. GALEN. in Def. med. Ut superioris autem palpebræ vitium est, quod parum ascendit, ideoque oculum non contegit, sic inferi-

oris, quod parum sursum attollitur, sed pendet & hiat, neque potest cum superiore committi. Atque id quoque evenit interdum ex simili vitio curationis, interdum etiam senectute; ἐκτρόπιον Græci vocant. CELS. Lib. 7. cap. 7. Ita etiam PAVLVS: Ἐκτροπή τῆ βλεφάρου τῆτο τὸ πάθος ἐστίν, ἢ διὰ ἕλην ἢ διὰ ὑπερσάρκωσιν γινόμενον. PAVLVS AEGIN. Libr. 3. κβ. Ectrope est palpebræ morbus ob cicatricem vel carnem luxuriantem. Ein Zufall derer Augentlieder, sonderlich des untersten, wenn selbiges sich wegen einer innwendigen Geschwulst nach aussen zu kehret.

EKXTPMOMATA καὶ ἐκχυμώσεις, Sanguinis suffusiones in spatia valis intermedia, cum livore, cujus rei minimum est, sugillatio; veluti exsuccatio, dicitur enim ἀπὸ τῆ χυμῆ ἐκτὸς τῶν ἀγγείων, a succo extra vasa, ὅταν ἢ διαβλασθεῖσα σὰρξ, εἰς τὴν ὑπὸ τῆ δέματι χῶρον αἷμα προχέη, τὸ τοῦτο πάθος ἐκχυμῶμα καλεῖται. Quodli contusa caro in eam, quæ sub cute est, regionem, sanguinem effundit, ille affectus ecchymoma vocatur, Ausgetreten Blut von Quetschungen. A valis minimis ruptis ista fit effusio. Φλέβες μικρὰ διακρίονται κατὰ τὴν τῶν ἐκχυμωμάτων γένεσιν; Minimæ venæ, divelluntur, circa ecchymomatum originem. GALENVS Comm. in Hippocr. Libr. κατ' ἰατρῆιον. Ad minima vasa, in ecchymoleos indole explicanda ubique respexit HIPPOCRATES & GALENVS, hinc penes illos ubique est ἐκχυμώματα τῶν φλεβῶν, succorum per venas exundationes in carniū interapedines: τὰ φλέβια ἐκχυμῶται ἀμφιθλασθείσης τῆς σαρκῆς. Venulæ succos effundunt, si caro contusa est. HIPPOCR. κατ' ἰατρῆιον Libro. Exponit GALENVS: Ἐκχέσθαι τὸν ἐν

ἐαυταῖς περιεχόμενον χυμὸν ἐξῶ, ὅπερ ἐστὶ τὸ αἷμα, γίνεταί δὲ τῆτο θλασθέντος ἀντῶν τῶ χιτῶνος, κατὰ μέρη μικρὰ διασπώμενα, καθ' ἃ περιεκχεῖται τὸ αἷμα, Effundi contentum eorum intus humorem qui est sanguis, fit autem illud, contusis earum tunicis, in minima divulsa ab invicem loca, circa quæ sanguis effunditur. Hinc Ecchymoses æquivalente nomine ἐκχύσεις, περιεχύσεις, fusio, circumfusio, appellantur; Fit ista effusio sæpe integris omnino vasis & saltim in pariete debilitatis, ut sanguis contentus transpiret, κατὰ διαπήδησιν ἢ ἐκχυτῆς γίνεταί per parietem rarefactorum hiatus transit sanguis. Fiunt etiam quandoque spontaneæ subter cutem ecchymoses penes plethoricos & rarioris texture homines maxime feminas, Sie bekommen blaue Flecke in der Haut, als wenn sie geschlagen worden wären. Hoc phænomenon, sanguine per vasorum minimorum apices in interstitia effuso, accidit, propter sanguinis a tergo irruentis copiam, quod eleganter ab HIPPOCRATE, sanguinem per vasorum extrema vomere ναυτιᾶν καὶ ὑπερμεῖν τὸ αἷμα dicitur: Habet enim, τῶν φλεβῶν ναυσιώσις: Venarum vomiturientium effusiones: defracturis Libro. De quo conceptu ita sentit GALENVS: Ναυσιώσεις φλεβῶν: ὅταν αἱ φλέβες ἀποπτύσῃ τε καὶ εἰς ἐμέσει ἐξ αὐτῶν αἷμα, διὰ τὸ πλήθος καὶ τὴν κακίαν τῆ αἵματος. Vomitiones vasorum: Quando vasa exspuunt veluti atque evomunt a se sanguinem propter sanguinis copiam & pravitarem; Sanguis ille effusus temporis successu nigrescit. Μελαίνεται ἐν τῷ χρόνῳ, καθάπερ, ἢ κακίαις ἐχρόνισε, καὶ γίνεταί πύθος ἢ καλεῖται θρόμβωσις, Nigrescit tempore non aliter ac si foras effusus stetisset, &

fit affectus qui appellatur coagulum, Nisi sanguis ille εἰσω λαμβάνεταί intus recipitur, venis sorbentibus, quod est discutere, σήπεται ἐντεῦθεν μοχθηρῶς, gravissime putrescit. GALENVS. In oculis ἐκχυμώματα αἰμάλωπες καὶ ὑποσφάγματα appellantur a GALENO de Locis affectis Libr. 4. non quod dispar res sit, sed quod locus: Livores a sigillatis, μελάσματα sunt & πελιδνώσεις, Nigredines, Livores. Τῆς δὲ σαρκὸς θλασθείσης ὑπὸ τινος ἐμπροσθέντος βαρέος καὶ τῶν ἐν αὐτῇ μικρῶν φλεβῶν διαρρηθέντων, αἷμα προχέεται, κατὰ διαπήδησιν ὅθεν καὶ ἀθροίζομενον ὑπὸ τὸ δέρμα, τὸ καλέμενον ποιεῖ ἐκχύμωμα ἢ, μὴ διαρρηθέντος τῆ δέρματος, ὡσπερ ὄγκος ἐναφῆς εἰκὼν φαίνεται, ἀνώδυνος τὰ πολλὰ. Ἐίδη δὲ τῆ ἐκχυμώματος εἰσὶ καὶ τὰ καλέμενα ὑπόπια, καὶ ὑποσφάγματα, καὶ προσέτι ἢ κατὰ τὰς ὄνυχας ἀποδρομὴ τῆ αἵματος ἐκ πληγῆς γινομένη. Cum caro a gravi aliquo corpore illapso contunditur, exilesque in ea venæ discinduntur, sanguis profunditur κατὰ διαπήδησιν (hoc est per subsultum) qui cum sub cute colligitur, ἐκχύμωμα appellatum (quasi exuccationem dixeris) inducit. Hoc, cute haudquaquam divisa, ceu tumor tactui promte cedens, & magna ex parte doloris expers, apparet. Ecchymomatosis species sunt quæ ὑπόπια & ὑποσφάγματα vocantur, adhæc, sanguinis ex ictu aliquo ad unguis procurtus. ACTVAR. Lib. 2. περὶ διαγν. παθ. cap. 35.

ΕΛΕΦΑΣ, Elephas, Elephantiasis. Auctor Definitionum GALENI καθ' ὅτι παχὺ τὸ δέρμα καὶ ἀνώμαλον παρασκευάζον, πελιδνὸν τὸ χροῖμα καὶ τὰ λεῖκα τῶν ὀφθαλμῶν, ἀναβιβρώσκειται δὲ χειρῶν καὶ ποδῶν τὰ ἄκρα καὶ ἰχῶρα ἀφίησι πελιδνὸν καὶ δυσώδη. Morbus, qui crassam

fam & inaequalem cutem facit, dum livor, tam cutem quam album oculorum occupat, manus & pedum extremæ partes exeduntur & saniem lividam ac foetidam dimittunt: Ab hac illuvie fordida facies sæpe naturalem formam mutat, unde, quod Satyro similis æger est, Satyriasis morbus dicitur, ἐπειδὴ τοῖς σατύροις ὁμοιοὶ γίνονται, quia satyris similes sunt GALENVS Libr. de tumoribus. His etiam ossium tumores fiunt, ἐξοχὰ ἐσώδεις κατὰ τὰς κροτάφους, καὶ κατ' ἄλλα μέρη τοιαῦτα τῶν ἐσῶν ἐξοχὰ, tumores ossi ad tempora, & similes in aliis partibus ossium, intumescentiæ. Proinde PAVLO AEG. οἶον κέρηνος τις ὑπάρχων ἐν ὄλῳ τῷ σώματι. Lib. 4. cap. 1. Veluti cancer totius corporis appellatur. Ἐκίλησκον δὲ καὶ λέοντα τὸ πάθος, τῆς ἐπισκυνίης ὁμοιότητι εἵνεκεν, οἱ δὲ σατυρήσιν, διὰ τῶν τε μῆλων τῆ ἐρυθρήματι, καὶ τῆς ἐκ συννεσιῶν ὁρμῆς ἀσχετέ τε καὶ ἀνισχύοντε. ἀτὰρ καὶ Ἡρόκλειον, ὅτι τὰ δὲ μέζον ἔδεν, ἔδὲ ἀλκιμώτερον. Aliquando post, Ὀφρύες προβλήτες, παχῆαι, ψιλῆ, βεθασαὶ κάτω, μεσοφρύων ζυγηγμένων, οχθαῖδες χροῖμα πελιδόν, ἢ μέλαν ἐπισκύνιον μέγα ἔλκεται, ἕως τοῖς θυμμένοις, ἢ λέοισι διὰ τὸδε καὶ λέοντιον κηλήσκειται. Paulo post, Ἐλκεα ἐπὶ τῆσι βάσει τῶν ὠτων, ἐχώρος ἑύσις, κνησμώδεια ἑύσσοι τὸ πᾶν σκῆνος ἑύσις τρηχέησι ἀτὰρ καὶ ἐντομαὶ βαθεῖαι, ὁκοῖον ἀνυλακες μέλανες τῶν ἐνῶν, διὰ τὸ καὶ ὁ ἐλέφας τὰ πάθος τ' ἔνομα. Morbum quoque hunc Leonem vocaverunt ob extremarum frontis rugarum similitudinem, quam partem Graeci episcynium nominant: Satyriasis etiam appellatur ob malarum ruborem, atque inexplibilem impudentemque coeundi libidinem. Nec non & Her-

culeus dicitur, quoniam eo nullus major est neque valentior. Et paulo post, supercilia prominentia, crassa, glabra, deorsum versus pondere vergentia, contractis glabellis eminens tumor insurgit: Color lividus aut ater est. Episcynium vehementer contrahitur, quemadmodum irascentibus, aut leonibus accidit: Unde & leonina hæc ægritudo vocatur. Paulo post, ulcera in basi aurium sunt, sanies defluit, pruriunt. Totum corpus rugis asperis exaratur, nec non & alte descendunt scissuræ, veluti nigri in corio fulci: propterea & Elephas huic morbo nomen est. ARETAEVS Lib. 2. περὶ χροῦ. παρ. cap. 13. Die Krankheit Elephantiasis ist in unsern Zeiten unbekandt, und wird also beschrieben, daß sie eine allgemeine Krebsartige Krätze des Körpers an der Haut, sogar des Gesichtes und derec Augen-Lieder gewesen sey; Das Gesicht wurde davon verunstaltet, und bekam die Gestalt eines Satyrs oder Löwens. EΛΚΟΣ, Omnis, quacunque in parte, continuitatis solutio, capitur ab HIPPOCRATE ἀντὶ τῆ τραύματι. Pro vulnere, uti etiam HOMERVS accipit. Iliad. λ. v. 811. ἀπὸ δ' ἔλκος αἷμα μέλαν κελάρυζε: A vulnere sanguis niger fluxit. Ἐλκος Vulnus Διαίρεσις μόνον. PAVL. AEG. Libr. 4. λς. Ἐλκος ἀπλῆν, vulnus simplex, opponitur τῷ συμπλεγμένῳ, Complicato, cum fractis, contulis: est autem ὁμαλὸν ἰσὺν, ἐκτεταμένον εἰς τὰ πλάγια, Distortum in latus: Μέγα, ὡς μὴ δύνασθαι τὰ κεχωρισμένα δι' ὅλα συναχθῆναι. Ita magnum, ut separata ab invicem adunari nequeant. Ἀκάθαρτον impurum, παραπεσόντων μεταξύ τῶν χειλῶν τινῶν, οἶον τρηχες ἢ ψάμμος ἢ εἴπερ ἢ τινὸς τοιαύτου. PAVL. AEGINETA. Lib. 4.

Lib. 4. λς. Si inter labia vulneris peregrina res, uti capillus aut arena aut Spurcities, aut aliquid ejusmodi, illabitur. Ἀπεπτα καὶ ἀνεκπύητα ἔλκη ibid. λθ. Cruda nec in pus conversa vulnera. Κοῖλα ἔλκη. ibid. μ. Cava vulnera, callosa. Ῥυπαρά ἔλκη. ibid. μα. Immunda vulnera. Ῥπερσαρκῆντα ἔλκη ibid. μγ. Vulnera in carnem spuriam excreſcentia. Σκώληκες ἔλκων ibid. μβ. Vermes in vulneribus neglectis. Ἐλκῶ ἀναρῆγνυμένα. Vulnera male consolidata iterumque rupta. Τίνα τῶν ἔλκων ἐπαλάμενα πολλὰκις μετὰ χρόνον ἢ πολὺν αὐτοῖς φλεγμάνεται, καὶ ἀναρῆγνυται, παθόντος γὰρ ὅσῃ τινός ἐπίστε ἢ ἐπικαμμένη σὰρξ ἐπαλάσται μὲν ῥαδίως, καὶ ὑγιῆς εἶναι δοκεῖ τελέως, πάλιν δὲ ἰσχυρῶς ἐπιρῥέοντος κατ' ὄλεθρον ἐκ τῆ φθειρομένη κατὰ τὸ βάθος ὅσῃ, φλεγμονὴ τε καὶ πύον ἐπιγίνεταί, τὴν ἔλκην ἀνοξαίον. PAVL. AEGIN. Libr. 4. ν. Quaedam ex vulneribus, cicatrice illis induta, sæpe aliquo post tempore de novo inflammantur & rumpuntur: Nam si os male affectum est, incumbens caro equidem in cicatricem facile vertitur, ut perfecte sanata videatur esse, deinde autem valido affluxu humorum concitato, ex corrupto, quod in fundo est, osse, inflammatio fit & pus cicatricem exedens. Ἐλκῆ περιδυνῆντα καὶ φλεγμάνοντα. PAVLVS AEGINETA Lib. 4. λ. Dolentia & inflammata vulnera. Frequentius tamen, ἔλκος erosio est, ab abscessu nondum aperto, ἔλκος σφυγμῶδες καὶ πυρετῶδες. HIPPOCR. Libro de fractur. Abscessus pulsans & febrilis, Si ulcus est, dicitur ἐνιαύσιον annum, longum. HIPPOCR. Epidem Libr. 6. 45. Ἐλκος ἦν καὶ προσγεγονός, τύχη, ἦν καὶ ἐν νέσῳ γένηται, ἦν μίλλει ἀπόλλυσθαι ὁ ἀνθρώπος, πρὸ τῆ

θανάτου πελιδνόν τε καὶ ξηρόν ἔσται, ἢ ὠχρόν τε καὶ ξηρόν. HIPPOCR. Prognost. Vl-cus, sive ante morbum, sive in morbo natum sit, ubi periturus est ager, ante mortem lividum & siccum, aut pallidum & siccum erit. Τὰ ἔλκῶ ἦν μὲν ἀνακαθαίρετα, πύον λευκῶ, ταχέειν θεραπείαν δηλοῖ, εἰάν δὲ μεταβάλλει εἰς τὸς ἰχώρας. κακὴ δὲ γίνεταί. HIPPOCR. de Crisib. Ulcera, si repurgando pus album rejiciant, celerem curationem denunciant: sed, si ad saniosos serofosove humores vertantur, maligna fiunt. Ἐλκῆ χειρόνια, τηλεφία, κοκοήθεια. Ulcera chironia, Telephia, maligna. Ἄστε unheilbare Schäden. Τὰ παλαιὰ καὶ δυσκατάλωτα τῶν ἔλκων εἰ μὲν χειρόνια προσηγόρευσαν, δια δὴ τῆ χείρωνος αὐτῆ δεόμενα πρὸς ἰασιν, εἰ δὲ τηλεφία, δια τὸ τηλεφον ἐν ἔλκει τοιαύτῳ χρονίσαι. Antiqua ulcera quibus cicatrix induci nequit Chironia appellaverunt, quod Chirone aliquo ad curationem indigeant, telephia autem, eo, quod Telephus aliquis ejusmodi verustis detentus fuit. PAVL. AEGINET. Libr. 4. μς'. Τὸ ὅλον σῶμα κακόχυμον ὑπάρχον τοιαύτας ἐπιρῥοίας ἐκπέμπει τῷ ἔλκει. PAVL. AEG. Libr. 4. μς. Quodsi corpus totum impurum est, ejusmodi antiquas fluxiones ulceri immittit. Ἐλκος πέλιον καὶ ξηρόν ἢ χλωρόν γινόμενον, θανάσιμον. HIPPOCR. Coac. Præn. Vlcus lividum siccum aut viride, lethiferum. Ἐλκος δὲ, ἦν τε καὶ προσγεγονός τύχη, ἦν τε καὶ ἐν τῇ νέσῳ γένηται, καταμανθάνειν χεῖρ, ἦν γὰρ μέλλῃ ἀπόλλυσθαι ὁ ἀνθρώπος, πρὸ τῆ θανάτου πελιδνόν τε καὶ ξηρόν ἔσται ἢ ὠχρόν τε καὶ ξηρόν. HIPPOCR. Prognost. Vl-cus autem, utrum quis tale ante morbum habeat, utrum intra morbum factum sit, discere oportet. Si enim interiturus est homo, ante mortem lividum

dum & siccum erit & fuscum & aridum. Ἡ τῶν ἐντέρων ἐλκώσις ἔθραπέυεται καὶ μάλισθ', ὅταν ἔχη τι σηπεδονώδες: GALEN. Meth. med. L. 13. Intestinorum ulcera non sanantur, minime, si quid putridi habent. Geschwürer Eingeweide heilen nicht.

ΕΛΚΥΔΡΙΟΝ Ulcusculum: Ἐλκώδεια πυκνά καὶ ἐρυθρὰ παραπλήσια, ἀφ' ὧν ἰσχυρὸς ἀποτίκτονται. Ulcuscula frequentia & rubra, ex quibus ichores eliquantur. Ita Herpetem describit PAVL. AEGIN. Libr. 3. cap. 3. Kleine Geschwürer. Ἐλκώματα, ἐλκώσεις. Exulcerationes, ulcera lata. HIPPOCR. Lib. 3. Epid.

ΕΛΛΙΠΕΣ. Quod a morbo superest: τὰ ἐγκαταλείπόμενα, ἐκ μέγρος κενόμενα. Quæ non ex toto, sed ex parte evacuata fuerunt. Hinc ἔλλιπείς κρίσεις. Imperfectæ ac defectuosæ judicationes. ῥυέντος ἢ μὴ αἵματος ἀντάγκως, ἔλλιπείς αἱ κρίσεις γίνονται. Si sanguis sufficienter haud fluit, defectuosæ judicationes fiunt. GALENVS ibid. Hinc etiam λείψανα τῆς νόσου. Morborum reliquæ: ὅταν τῷ πυρετῷ πανσαμένῳ, μείνη τινὰ τῶν συμπτωμάτων, ἐγκαταλείπεσθαι τι λέγεται τῆς νόσου λείψανον. Quando cessante febre quædam symptomata remanent, aliquid relinqui ex morbo dicitur, quod λείψανον est. GALENVS ib. Hæc enim, ἀνάγκη σηπόμενα, τῷ χρόνῳ πυρετῶς ἀνάπτει. Hæc enim, necessario putrescentia, febrem cum tempore de novo accendunt. Ueberbleibsel von Krankheiten.

ΕΑΜΙΝΘΕΣ, In genere vermes intestinales puerorum, quos GALENVS Comment. ad HIPPOCR. Epid. Lib. 3. Aph. 26. στρογγύλας ῥοῦνδος, πλατείαις, latos & ἀσκαρίδας, parvulos vermes, appellat. Τρεῖς εἰσὶν ἀπασαυ τῶν ἕλμινθων αἱ διαφοραὶ, μία μὲν ἢ τῆς στρογγύλης κατὰ πάχος, ἑτέρα δὲ ἢ τῆς πλατείαις, καὶ τρίτη ἢ ἀσκαρίδα προσωγορεύουσι. Tres sunt universæ lumbricorum differentia. Prima teretum, altera latorum, tertia eorum, quos ascariidas nuncupant. PAVL. AEGIN. L. 4. capite quinquagesimo septimo. IDEM initio capitis quinquagesimi octavi. Αἱ τοῖνον στρογγύλας, τῶν ἕλμινθων τὸ μὲν εἶδος ἀπασὶ καταδήλον ἔχουσι, ὅτι δὴ καὶ μᾶλλον αὐτῶν τῶν ἄλλων πλεονάζουσι συνίστανται δὲ κατὰ τὰ λεπτὰ μάλιστ' αὐτῶν ἐντέρων, πλησιάζουσα καὶ τῇ γαστρὶ διδὸ καὶ διὰ σώματος πολλὰκις ἀναφέρονται, τισὶ δὲ καὶ διὰ ἑνῶν ἐκκρίθησαν, πλεονάζουσα μᾶλλον τῶν ἄλλων περὶ τὰ νηπία, καὶ συν πυρετῷ κατὰ τὸ πλεῖστον. ἀλλὰ περὶ μὲν τὰς ἀρχὰς τῶν πυρετῶν γινόμενα, τὴν ὑπόστασιν ἐξ ὑποκειμένης διαφθορῆς ἴσχυσι περὶ δὲ τὰς ἀκμῆς, ἐκ πονηρῆς νόσου περὶ δὲ τὰς παρακμῆς, ἐκ μεταβολῆς τῶν ὄλων ἐπὶ τὸ κρεῖττον. Tere-tes igitur lumbrici speciem habent omnibus perspicuam, quod sane aliis frequentiores sint: in gracilibus plerumque intestinis consistunt, & superiorem ventriculum subeunt, ideoque frequenter per os rejiciuntur, quibusdam & e naribus redduntur: atque hoc genus infantibus peculiare, & plurima parte cum febricula: sed per februm initia orti, substantiam ex subjecta corruptione retinent: in statu, ex malitia morbi, in declinatione, ex toto corpore ad melius mutato. IDEM circa finem ejusdem cap. Ἡ πλατεῖα ἕλμινξ ἐστὶ μὲν, ὡς εἶπεν, μεταβολή. τῷ ὑποκειμένῳ ἐνδοθεὶ τὰ ἐντερα ὑμένοις ἐπὶ τὸ σῶμα ζωῶδες, ἥτις ἢ ἐκκρίνεται πολλὰκις ὅλη, ἀπίστον ὄψιν, μεγέθους χάριν, παρέχουσα, ἢ κατὰ μέρη ἀποκρίνεται, ἀπόλυθῆσα μόντοι ἢ συνίσταται. Latus lumbricus mutatio est (ut ita dicam) adna-

adnatæ in interiori intestino membranæ in materiam animalis modo mobilem, qui sæpe totus redditur, longitudine incredibili, vel pars ipsius excernitur: dissolutus vero non coalescit. Würmer, welche in derer Kinder oder auch derer Erwachsenen Eingeweyden wachsen, sind breite, runde und kleine, welche sonderlich um das Intestinum rectum sich aufhalten, und ein empfindliches Zucken, nebst Stuhlzwang verursachen.

EMEEIN, Vomere, lato significato accipitur pro omni re, quæ ore ejicitur: adeoque etiam est αἷμα ἐμέσασιν sanguinem vomere. HIPPOCR. Libr. 1. de morbis, id est thorace ejicere, veluti, ita capi, intelligitur ex HIPPOCRATIS textu Libr. Coac. Prænot. ubi de sanguine spumeo agitur, quem vomitu æger rejecerit, ὅσαι ἀφρώδες αἷμα ἐμέσασιν, πόνος μὴ ἔσσης, κάτω τῶ διαφράγματος, ἀπὸ τῶ πλεύμενος ἐμέσασιν, Qui spumofum sanguinem vomunt, nec dolor sub diaphragmate est, illi ex pulmone vomunt. Est tamen etiam vomitus sanguinis ex ventriculo contingens, cujus signum, infra diaphragma dolere, uti in præcedente dixit COVS. Proprie autem vomere est contenta ventriculi ejicere, hinc ἐμετοποιεῖσθαι τὴν ἀνω κοιλίαν, superiorem ventrem vomitu purgare. HIPPOCR. Libr. de morbis internis: Si inanis est vomendi conatus ἐμέσματα ἀσάδεα sunt, vomitus cum anxietate. HIPPOCR. Prorrh. Differunt deinde vomitus, uti materia est, quæ vomitu rejicitur, ut sit ἐμετος χολώδης, ὀξύδης, φλεγματώδης, vomitus biliosus, acidus, pituitosus, etiam varius, quem HIPPOCRATES taxat, ἐμετοὶ μετὰ πικρίας, κακόν. Vomitus varii, malum. Prorrh. Libr. Χολομεσία, Vomitus

biliosus. PAVL. AEG. II. v. 8. Ἐμετῶν ὁ ὀφελμώτατος, ὁ φλέγματος καὶ χολῆς συμμειγμένῳ μήτε παχὺς κάρτα μήτε πολὺς ὡς μάλισσα, οἱ δὲ ἀκητέτεροι κακίςσ εἰσιν, εἰ δὲ εἴη τὸ ἐμύμερον πρῶτον εἶδος, ἢ πέλιον, ἢ μέλαν, ἢ ὄ, τι ἂν τῶν τῶν χρωμάτων, νομίζεν χεῖρ πονηρὸν εἶναι. HIPPOCR. Prognost. Vomitus maxime utilis pituita & bile mixtus, non nimis crassus nec plurimus, qui autem mixti, pejores sunt: Si autem, fuerit, quod vomitu rejicitur, aut lividum aut nigrum, aut confimile quid colorum, æstimandum est, malum esse. Allerhand farbigtes Erbrechen, sonderlich schwarz und grün, ist bedenklich. Ἡ δὲ πάντα τὰ χρώματα ὁ ἀνθρώπος ἐμεί, κάρτα ὀλέθριον τῆτο γένηται, τάχιστα γὰρ θάνατον σημαίνει τὸ πέλιον τῶν ἐμεσμάτων εἰ ὄξυ δυσώδες. HIPPOCR. Progn. Vertit CELSVS Libr. 2. 6. Atque in omni morbo vomitus, qui varius, & multorum colorum est, præcipueque, si malus in hoc odor, est pestiferus. Vomitus sæpe sunt salutare, Heilsames Erbrechen. Τὰ ἐμέμενα ἐκρίνεται, ποτὶ μὲν ὡς πλειῶτε καὶ βαρύνοντα τὴν κοιλίαν, ὡσπερ ἐπίστε τὸ πλῆθος τῆς τροφῆς, ἔτε δὲ ὡς ἀνώοντα τε καὶ δάκνοντα, καθάπερ ὅταν ὀξύδης ἢ κρισσώδης ἢ πικρὰ καὶ δειμεία κατὰ τὴν ἀπεψίαν ἢ προσεγεχθείσα γένηται τροφή: Τάτα τὰ γένεσ ἐστὶ καὶ τὰ χολώδη καὶ φλεγματώδη καὶ ὀξύδης περιτώματα, τὰ τ' ἀντόδι γενόμενα, καὶ ὅσα συρρεῖν πέφικεν εἰς αὐτὴν ἐξ ὅλα τὰ ζῶα τῆς ἐξως: Καὶ αὐτόγε τὸ αἷμα τὸ εἰς τὴν κοιλίαν ἐκχυδὲν ἐμείν αὐτὸν ἀναγκάζει. GALEN. de Sympt. causis Lib. 6. Vomenda expurgantur, aliquando uti superflua & gravantia ventriculum, veluti quandoque multitudo ciborum, aliquando, uti affligentia & mordentia, veluti, quando acidus & nidosus

rosus aut amarus aut acris, tempore
apepsiae, oblatas fuerit cibus; hujus
generis etiam sunt biliosae & phlegma-
ticae & serosae superfluitates, tum quae
ibidem nascuntur, tum quae in eundem
(ventriculum) confluere solent ex to-
tius animalis habitu. Et ipse etiam
sanguis in ventriculum effusus eundem
ad vomendum adigit. Ἐμετῶ δὲ
ἀλυπότατ' Φλέγματ' καὶ χολῆς συμ-
μεμιγμένος; μὴ πολὺς δὲ κάρτα ἐμείδω.
GALEN. Comm. 3. in Progn. Hippocr.
Vomitus facillimus, qui phlegmate &
bile miscetur: Ne autem nimium vo-
matur. Ἐπιγενομένη χολώδες ἐμέτε πα-
ραχεῖμα συνέβη πάντων ἀπαλλαγῆναι
τῶν ὀχληρῶν· τινὲς δὲ ἄτω παθόντων ἐμε-
σαν φαῖα καὶ τινὲς ὅμοια πράσα χυλῶ.
GALEN. de loc. affect. L. 6. Superve-
niente vomitu bilioso statim contigit
omnibus mutari turbidis; quidam, qui
ita patiebantur, vomebant fusca & qui-
dam similia prasi succo. Πρασσοειδῆς
δὲ ἐμετῶ καὶ μέλας καὶ πέλιος πονηρός.
HIPPOCR. Coac. Praen. Θανάσιμ' ὁ
ἐρευθρός ἐμετῶ εἰ μετὰ ἀνάγκης ἐμείστο
ἐπωδύνη. HIPPOCRAT. Coac. Praenot.
Ἐπὶ εἰλεῶ ἐμετος, κακόν. HIPPOCR. Aph.
Sect. 7. 10. Ab ileo vomitus, malum.
Ἐιλεώδεσιν ἐμετος κακόν. HIPPOCR. Coac.
Praen. Ileo correptis vomitus, malum.
Καὶ ἐμετοι μετὰ ποικιλίας κακόν, ἄλλως
τε καὶ ἐγγὺς ἀλλήλων ἰόντων. HIPPOCR.
Praedict. 1. 61. Vomitus cum colorum
varietate malum, praeterea, si prope sint
ad invicem, id est frequentes. Τὰ μι-
κρὰ ἐμέσματα χολώδεα ἔχρησιμα. HIPP.
Coac. Praenot. Parvae vomitiones bi-
liosae non bonae. Τὸ πέλιον τῶν ἐμε-
σμάτων εἰ ὄξυ δυσώδες, τάχις θάνατον
σημαίνει. HIPPOCR. Progn. Lividus
vomitus, si graviter olet, proximam
morrem indicat. Das Brechen in
Zehenstr. Griech. L. Deutsch. Wörterb.

Krankheiten ist offemahls heilsam, wenn
Schleim und Galle dadurch abgeföhret
wird. Zu anderer Zeit ist es ein böser
Zufall, Blut brechen, den Stuhlgang
ausbrechen, Würgen, und ohne Folge
einiger Feuchtigkeit sich brechen, sonderlich
bey hitzigen Krankheiten, ist böse.

EMMHNIA, vide Καταμηνία.

EMINETMATOSIS, Flatulentia,
qua cavum aliquod distenditur, ὅταν
πλεον πνεῦμα γινόμενον κατέχηται ἐν σ-
μάχῳ καὶ διατείνῃ αὐτὸν καὶ τὴν κοιλίην
μετ' αὐτῶ. Quando plurimus spiritus
factus detineatur ventriculo & disten-
dat illum simulque cum illo ventrem:
Autor Definit. GALENI. Est etiam τῆς
μήτρας ἐμπνευμάτωσις, Uteri flatuosa
repletio, Windsucht, Blehsucht, wenn
der Magen und Gedärme mit Winden
erfüllet sind. PAVLVS AEGINETA be-
schreibt die Windsucht des Uteri. Ἐμ-
πνευματῆται ἡ μήτρα ἐκ ψύξεως, ἢ φθο-
ρᾶς, ἢ δυσοκίας, τῶ σωμαί μύσαντος, ἢ
θρόμβου παρασφηνωθέντος ἐν αὐτῶ, ποτὲ
μὲν ἐν τῇ κοιλότητι τῆ κύτας ἀποληφθέν-
των τῶν πνευμάτων, ποτὲ δὲ ἐν τοῖς ἀραιώ-
μασι τῆ τῆς μήτρας σώματος· αἷς ἐπιεται
ὄγκος τῆ ἥτρας καὶ τῆ ὑπογάστρου, μετὰ
σκληρίας καὶ πόνη νηματώδες, διανύτ-
τοντ' μέχρι διαφράγματος καὶ σωμαχῶ
καὶ βεβώνων· πρὸς τε τὴν ἐκ τῶν δακτύ-
λων ἐπίκρουσιν ἤχος τυμπανώδης γίνεται.
Inflatur vulva ex frigore, vel humori-
bus in ea corruptis, vel ex aegro partu,
ostio connivente, vel sanguine in
grumum intus coacto: alias, spiritibus
in concavo ipsius spatio conceptis, alias,
uteri corpore rarefacto, tumor pubis
& imi ventris comitatur cum dolore
pulsatili, qui ad septum transversum us-
que & stomachum inguinaeque pertingit,
ac sonitus, digitorum impulsu, tympani
modo redditur, PAVL. AEG. L. 3. c. 70.

L

EMPRO-

ΕΜΠΡΟΣΘΟΤΟΝΟΣ. CAELIVS AVRELIANVS pronum raptum appellat, veluti ὀπισθότονον supinum: Ἦν ἐκ τῆμπεροσθεν καμπύληται ἀνδρωπος ἐπὶ τοῖσι πρὸσθεν νεύροισι, τόνος γὰρ νεύρων καὶ ἐντάσι Ⓞ ὄνομα. Si anteriora versus homo flectitur, musculis anterioribus, tonus enim de musculis eorumque tensione dicitur. ARETAEVS L. 1. de morbis acutis 6. De colli pronatione sola hanc vocem capit Autor Definitionum GALENI: ὅταν ἐλκηται ὁ τραχήλ Ⓞ καὶ εἰς τὰπίσω ἀνακλᾶσθαι μὴ δύνηται. Cum cervix trahitur & in posteriora reflecti haud potest. Ὅταν μὲν ἔν εἰς τὰ πρὸσω τείνη τὰ μέρη τῆ σώματος, ἐμπροσθότονος καλεῖται ὅταν δὲ εἰς τὰπίσω, ὀπισθότονον Ⓞ, ὅταν δὲ ἰσοσθενῶς ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη τείνηται, τέταν Ⓞ ὀνομάζεται, Cum igitur corporis partes antrorsum distenduntur, Emprosthotonus appellatur: cum retrorsum, Opisthotonus: cum æqualiter in utramque partem tenduntur, Tetanus vocatur. AETIVS Lib. 6. cap. 38. Neque tamen alius importunior acutiorque morbus est, (cervicis) quam is, qui quodam rigore nervorum, modo caput scapulis, modo mentum pectori annectit, modo rectam & immobilem cervicem intendit. Priorem Græci ὀπισθότονον, insequentem, ἐμπροσθότονον, ultimum, τέτανον appellant: quamvis minus subtiliter quidam indiscretis his nominibus utantur. CELS. Lib. 4. cap. 3. Der Krampff des Unterleibes, durch welchen die Krancken genöthiget werden, gebückt und vorwärts gebeugt zu gehen.

ΕΜΠΥΗΜΑ, ἐμπύησις. Primo designat omnem sanguinis alicubi inter vasorum interstitia effusi in pus conversionem, παραυτίκα τὸ αἷμα ἐκχυθέν ἐκ τῆ φλεβίς σήπεται τε καὶ ἐκπίει.

Lib. 1. de morbis. Deinde puris a quavis causa collectionem extra cava & abscessum in suppurationem versum. Ἀποσάσεις ἐς ἐμπύημα ξυνέπιπτε, Abscessus in suppurationem vergebant. HIPPOCR. Epid. Libr. 3. Ita GALENVS Comm. 1. in Hippocr. Prognost. Ὅταν ἀδρόον τὸ πῦον συσῆ, πεττομένη τινὸς ὄγκου τῶν παρὰ φύσιν, ἐμπυήματα τε καὶ διαπυήματα καλεῖται, Si collectum pus substiterit, aliquo tumore præternaturali maturando, empyemata aut diapyemata vocantur. Hinc abscessus omnis magnus in quocunque demum cavo ἐμπύημα dicitur. Ita GALENVS Libro de tumoribus præter naturam, ὅταν ἐν σπλάγγνῳ τινὶ τὸ πῦον γένηται, ἐκείνο μόνον ἐμπύημα προσωγορεύουσι, καὶ τὰς ἄτω πάσχοντας, ἐμπύες, Quando pus in aliquo viscere est, illud tantum empyemata appellant, & qui ita affecti sunt, empyos seu purulentos. Sed ARETAEVS illos saltim vult empyos ἐμπύες dici, qui pus tussii rejiciunt, ἢ μὲν ἀνάγκησι, ἐμπύοι οἱ δὲ καλέονται, Si tussii rejiciant, empyici vocantur; aliudque ἀποσηματίας nomen inducit, si pus abscessu rupto, per alvum exit, ἢ δὲ τὸ πῦον διεξίη κάτω, ἀποσηματίας κινησκονταί, Si autem pus deorsum abiverit, apostematiae vocantur. Ast empyemata proprio significato pus intra thoracem & pulmonem collectum indicant. Ἐμπύες ὀνομάζειν εἶωθεν τὰς ἐν τῇ μεταξύ θώρακος τε καὶ πνεύμονος ἐρυχωρίᾳ τὸ πῦον ἔχοντας, Empyicos appellare solent illos, qui in cavitate inter thoracem & pulmones pus habent. Ἐμπυϊκοὶ καλεῖνται οἱς ἂν ἀπόστημα γενόμενον ἐν τῷ ὑπεζωκίῳ τὰς πλευράς ἐνδοθεν ὑμένι, ἢ ἐν ἐτέρῳ τινὶ τῶν ἄλλων μεμβρανῶν τῆ θώρακος Ⓞ, ἀθρόον συρράγῃ ἐν τῇ κενῇ χώρᾳ τῆ θώρακος, μεταξύ τῆ πνεύμον Ⓞ

μον & καὶ τὴν ὑπεζωκότῃ· ὅπερ εἰ μὴ
διὰ ταχέων ἀναπτυσθεῖν, φθινώδεις ἀπο-
τελένται. Empyici (hoc est pectore
suppurati) dicuntur, quibus abscessus
in succingente costas intrinsecus mem-
brana, aut in alia aliqua pectoris pellicula factus, acervatim ruptus est, & in
vacuum pectoris locum effusus, inter
pulmonem & membranam costas suc-
cingentem. Qui, si non quam citissime
per sputum rejiciatur, tabidi fiunt.
AET. Lib. 8. cap. 73. Ἐμπύημα κατὰ
τὰ κενὰ τῆ θώρακος ἦτοι κατὰ τὸν ὑπε-
ζωκότα συνίσταται, ποτὲ μὲν δι' αἵματός
ἀναγωγῆν, μὴ συναλωθεῖν τῆ ἑλκῆς, ἐφ'
ᾧ καὶ φθίσις ἐνδὺς ἐπιτεταί, ποτὲ δὲ φλεγ-
μονῆς ὑπαρξάσης, ἕτα ἀποσάσης καὶ ῥα-
γῆσης, ὡς περὶ κατὰ τῶν πλευριτίδων ἐστ'
ὅτε γίνεταί. Σημεῖα δὲ ἐπι συνισαμένου τῆ
ἐμπύηματός: βάρῃ ἐστὶ τῆ θώρακος,
καὶ βῆξ σύντονος, ξηρὰ σὺν ὀδύνη, ἐστ'
ὅτε δὲ καὶ μετ' ὑγρότητος, ἐφ' ἧ καὶ δε-
κῆσι καφίξεσθαι: πυρετῖα δὲ κατ' ἀρχὰς
αὐτοῖς γίνεταί βληχρὰ καὶ ἀτακτα καὶ
δυσκρινῆ, πρὸς δὲ τῆ ῥῆξι τῆ ἀποσῆματός
ἐντῆ, σφοδρότερον πυρετῖασι μετὰ τῆς
φθίσεως, ἐν δὲ τῆ διαλέκτῳ συνδιώκοντο
οὐχόμενοι τῷ πνεύμονι, ῥαγῆντῃ δὲ τῆ
ἀποσῆματός πῦον ἀνάγεται ποτὲ μὲν κα-
τὰρὸν ποτὲ δὲ τρυγῶδες, καὶ ποτὲ μὲν
ἀνω ῥῆγνυται τὸ ἀπόστημα, ποτὲ δὲ καὶ
κάτω, τὸ μὲν εἰς κοιλίαν καὶ ἐντερὸν με-
ταλαμβάνεταί τὸ δὲ εἰς κύστιν, τῆς μετα-
λήψεως δι' ἀγγείων τινῶν γνωμένης. Πυ-
ρετῖασι δὲ διὰ παντός ἐκτικὸν πυρετὸν,
ἀρχὴ ἀνακαθάρασεως, ἥτις εἰ μὴ σπυδα-
σθεῖν, ταχέως εἰς φθίσιν μεδίσαται τὸ ἐμ-
πύημα, τῆ πνεύμονος τὴν ἑλκῶσιν ὑπο-
μένοντῃ. Empyema in cavo thoracis
aut sub succingente costas membrana
constituitur, aliquando etiam (in pul-
mone) ob sanguinis sputum, non con-
solidato vulnere, unde phthisis proxi-

me consequitur, aliquando etiam ab
inflammatione in pus abinde conversa
& rupta, quale quid etiam quandoque
a pleurae inflammationibus contingit.
Signum adeoque empyematis jam facti
est, thoracis pondus & tussis continua,
sicca cum dolore, aliquando etiam hu-
mida, a qua se levare intelligunt. Febriculae
autem ab initio illis fiunt tenues
& inordinatae & nullatenus judicatae;
cum autem rupturae propius accedit
abscessus, intensius februnt cum aliquo
horrore, & loquela illis impeditur, spi-
ritu intercepto. Rupto autem ab-
scessu pus educitur, aliquando purum,
aliquando faeculentum, aliquando &
deorsum, mox ventre & intestinis
transmissum, mox ad vesicam conver-
sum, translatione, vasis quibusdam,
facta. Februnt autem ubique omnes
lenta febre ad depurationem usque, quae
nisi acceleratur, in phthisin abit empy-
ema, cum ulcus in pulmone subsistit.
Empyema heißt zwar jedes Eiter-
Geschwür, insonderheit aber bedeutet es die
Sammlung des Eiters zwischen der
Pleura und denen Lungen, oder in denen
Lungen selbst, vom Blutspeyen und Ent-
zündungen, mit langsamen Fiebern, aus
welchen endlich die Schwindsucht entste-
het. Οκόσοι ἐκ πλευριτίδος ἐμπυοὶ γί-
νονται, ἢ ἀνακαθαρθῶσιν, ἐν τεσσαρά-
κοντα ἡμέρησιν, ἀφ' ἧς ἂν ἡ ῥῆξις γίνε-
ται, πάνοντα, ἢν δὲ μὴ, ἐς φθίσιν μεθί-
σανται. HIPPOCR. Aph. 5. 15. Qui ex
pleuritide suppurati fiunt, si intra qua-
draginta dies, ex quo ruptio fuerit fa-
cta, repurgentur, liberantur; si vero
minus, ad tabem transeunt. Ἐμπυοὶ
γίνονται, ὅταν ἐλάσσον ἀποχρέμπτωνται,
ἢ ἐπιέρῃ εἰς τὸν πλεῦμονα: τῆτο γὰρ τὸ
ἐν τῷ πλεῦμονι συνισαμένοντῃ καὶ ἐπιέρῃον,
πῦον γίνεταί. HIPPOCR. de Locis in ho-
mine.

mine. Purulenti fiunt, quando parum screeant, aut fluxio fit ad pulmones; illud enim, quod in pulmone consistit & superfluit, pus fit. *Ἐμπυρον θραπέουσι ἢ κοιλίῃ ἐνέεισα, διαφθείρει.* HIPPOCR. de Morb. L. 1. Pus habentem si curas, quando alvus fluit, occidit.

EMΠΥΡΟΣ, Qui febre laborat continente. *Ἐμπυροῦ ἂν μὴ ἀνῆ, μήτε τῆς νυκτός, μήτε τῆς ἡμέρας.* Si nec nocte nec die remissio fit, empyros dicitur. HIPPOCR. Libr. 2. de morbis. Der im Fieber weder Tag noch Nacht Ruhe hat.

ΕΜΦΡΑΞΙΣ ὑπὸ γλίσχεων ἢ παχέων γίνεται περιττωμάτων ἀθρόωτερον ὀσμάντων ἐπὶ τὸ δέρμα, πύκνωσις δὲ ὑπὸ τῶν συμφόντων καὶ ψυχόντων, Obstructio ex lentis crassisque excrementis oritur, cum confertim ad cutim ruunt: densitas autem ab iis quæ adstringunt, tum quæ refrigerant, Verstopfung, Verhärtung derer Theile.

ΕΜΦΥΣΗΜΑ, Generalius designat omnem tumorem, inde de mammis. HIPPOCR. Libro de ratione victus in acutis. *Οἱ μαστοὶ ἐμφυσῶνται,* Mammæ instantur. Specialius ἐμφύσημα flatuosa est alvi expansio, aut aeris sub cute collectio. *Τὸ μὲν ἐμφύσημα ὀγκὸς ἐστὶν οἰδηματώδης τῆ βλεφάρου.* PAVL. AEG. Libr. 3. κβ. In palpebris tumor, emphysema est. *Ἐμφύσημα πνεύματι Φυσῶδες, ποτὲ μὲν ὑπὸ τῷ δέρματι, ποτὲ δὲ ὑπὸ τοῖς περιστέσις ὑμέσιν, ἢ τοῖς τῆς μῦς περιέχουσιν, ἀθροίζουμένω, τὸ ἐμφύσημα γίνεται.* *Ἀθροίζεται δὲ ποτὲ καὶ κατὰ τὴν γαστέρα, καὶ τὰ ἐντέρα καὶ μεταξύ τῶν τε καὶ τῆ περιτοναίς, κατὰ τῆς τυμπανίας προσωγρευμένως ὑδρῶς, καὶ διαφθείρει γὰρ τῶν οἰδημάτων τῶ, πρὸς τὸ μὴ βοθρῶσθαι, καθάπερ ἐκείνα πιεζόμενα, καὶ ψοφῶν, ὡς περὶ τυμπανον.* PAVL. AEG.

Lib. 4. κγ. Flatuosus aeris tumor, aliquando sub cute, aliquando etiam sub ossium subque illis, quæ musculos ambiunt membranis collectus, emphysema vocatur. Colligitur etiam aliquando secundum abdomen & intestina, & inter hæc & peritonæum, uti in flatuoso, qui Tympanias est, hydrope, & differt quidem a serosis tumoribus, quod foveam impresso digito haud concipiat, sicut illi, si premuntur, quodque instar tympani, sonum edunt. Windgeschwulst, sonderlich unter der Haut und in der Höhle des Unterleibes. Vid. Tympanias.

ΕΝΔΗΜΑ καὶ ἐπίδημα νοσήματα. *Ἐνδημα (νοσήματα) ἐστὶ, τὰ ἐν τοῖσι πλεονάζοντα τόποις: ἐπίδημα ἐστὶ, τὰ κατὰ τινὰς χρόνους περὶ πλείονας ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ γινόμενα.* Endemi, morbi sunt, qui in locis quibusdam abundare solent: Epidemi, qui temporibus quibusdam circa complures eodem in loco grassantur. GALEN. in Def. med. *Ἐνδὴμ' ἐστὶν ἐξ ἐπιδημῶν καὶ ἐξ ἐνδὴμων.* De eigene Krankheiten. *Ἐνδημα νοσήματα, Populares morbi.* *Τὰ ἐν τοῖσι πλεονάζοντα τόποις, qui in quibusdam locis præ ceteris eveniunt.* Autor Def. GALENI.

ΕΝΤΕΡΑ, Intestina. *Ἐντέρων νοσήματα, Intestinorum morbi.* *Ἐντέρων ἢν διακοπή τῶν λεπτῶν τι, ἐξυμφύεται.* HIPPOCR. Aph. 6. 24. Si ex intestinis tenuibus aliquid dissectum fuerit, non coalescit.

ΕΝΤΕΡΟΚΗΛΗ ἐστὶν εἰς ὄσχεον ἐντέρον κατὰ τὴν ἰσθμὸν. *Γίνεται δὲ, ἢ διὰ ῥῆξιν, τῆ περιτοναίς ἐκείνην κατὰ τὸν τῆ κενῶν τόπον, ἢ δι' ἐκτασιν αὐτῆ τῆ περιτοναίς.* Enterocèle (quam Latini intestinorum ramicem vocant) est in scrotum intestini devolutio. Fit, aut peritonæo circa ilia dirupto, aut eodem exten-

extenso. PAVLVS AEGINETA Lib. 6. cap. 65.

ΕΝΤΕΡΟΕΠΙΠΛΟΚΗΛΗ ἐστὶν ὀλίσθησις ἐντέρου τε καὶ ἐπίπλου κατὰ τι μέρος τῆ ὀσχεύ. Enteroepiplocele est intestini & omenti in aliquam scroti partem prolapsus. GALEN. in Def. med. Ἐντεροκήλην & ἐπιπλοκήλην Γεακί vocant: apud nos indecorum sed commune his herniæ nomen est. CELS. Lib. 7. cap. 18. Ἐντεροκήλη ἐστὶν ἐντέρου κατὸ λίσθησις εἰς ἕτερον τόπον, κατὰ βραχὺ, ἢ ἀθρόως. αἰτία δὲ ἐντεροκήλης, ἢ προκαταρτηκὴ, ἔντασις ἢ πληγὴ, συνεκτικὴ δὲ, ἐπέκτασις ἢ ῥήξις τῆς. Enterocele est intestini in alium locum delapsus, qui aut paulatim aut repente fit factus. Ejus causæ sunt hæ: antegressa, intensio vel ictus, continens, iterata extensio, aut ruptio illius. GALEN. in Def. med. Der Ausfall derer Eingeweide entweder vor sich oder zugleich mit dem Neße, durch die Erweiterung des Peritonæi. Ἐντεροεπιπλοκήλη ἐστὶν ὀλίσθησις ἐντέρου τε καὶ ἐπίπλου κατὰ τι μέρος τῆ ὀσχεύ: Definit. GALENI Prolapsus intestini & epiptoi in aliquam scroti partem. Ein Neß und Darmbruch zugleich.

ΕΞΑΝΘΕΙΝ, efflorescere in cutem. ἐξανθεῖ εἰς κωνώπων κεντήματα HIPPOCR. in Coac. Prænot. Velut pulicum puncturæ in cutem prorumpunt. Ἐξανθῶντα εἰς τὴν χροὴν νοσήματα. In cutis superficiem erumpentes morbi. Idem de arte: idque, ut vel externa superficies cutis maculetur, ἐν ἐνδύλω κείμενα. apparentia & manifesta exanthemata vel ἐν δυσόπτῳ posita, ut interna superficies viscerum stigmatibus notetur, veluti HIPPOCRATES l. c. id diferte innuit. Sunt autem exan-

themata HIPPOCRATI alia inflammata & rubra: ἐξανθήματα μετὰ ἰδρώτος ἐρυθρὰ τρογγύλα, σμικρὰ, ἕιον ἰονθοῖ. Exanthemata cum sudore rubra, rotunda, parva, varis similia: Epid. Libr. 6. Aph. 9. Sunt etiam illi τρογγύματα ἐν τῷ χροτὶ, κερχρωδεα. Epid. Libr. 7. Aspredines in cute milii seminibus similes. GALEN. Comm. ad usL. 6. Ep. Hippocr. exanthemata habet fastigiata, alia depressa & humilia, τῶν ἐξανθημάτων ἑνα μὲν ὑψηλὰ γίνετα, τινὰ δὲ πλατεία. Exanthematum quædam fastigiata sunt, quædam plana. Hæc legentibus in mentem venire oportet, exanthemata febrilia, purpuram ac variolas, antiquis incognita prorsus haud fuisse: Ἐξανθεῖ δια κωνώπων κεντήματα. HIPPOCR. Coac. Prænot. Efflorescit quid, veluti culicum morsus. Ἐξανθήματα κνησμώδεα, θερμά, ὡσπερ τυρίκαστα. HIPPOCR. L. Epid. 7. Exanthemata pruriginosa, ardentia, veluti ambusta. Τὰ δὲ ἐξανθήματα, κατὰ τὴν ἐπιφανείαν, ἐπιπόλαια ἰθαύσεως, ὑπερυθροὶ καὶ τρογγύα. Ἐξανθήματα superficialiæ cutis exulcerationes sunt, subrubicundæ & subasperæ. TRALL. Lib. 1. cap. 5. Τὰ δὲ ἰδίως καλέμενα ἐξανθήματα, ἀπὸ παχέων χυμῶν ἐν τῷ δέρματι τὸ πλέον σφηνωθέντων, τῆς ἐπιδερματίδος πυκνῆς, ἔσσης, συνίστανται. Quæ vero privatim ἐξανθήματα (Latinis papulæ) nominantur, a crassis humoribus cuti ut plurimum impactis, ubi densa est summa cuticula, constantur. ACTVAR. Libr. 2. περὶ διαγν. παθ. cap. 24. Ἐξανθήματα μικρὰ καὶ ἐν ἀξίως τῆς περιβολῆς τῶν νοσημάτων καὶ ταχὺ πάλιν ἀφανιζόμενα. HIPPOCR. de Morb. vulgar. Lib. 1. Exanthemata parva, nec morbo digna, statim iterum disparentia. Dicuntur etiam ἐπιφανόμενα, promiscue omnia macu-

macularum ac papularum genera, quæcunque salutarî naturæ motu in cute apparent. Φυμάτων Φλεγμοναί και ὅσα ἀλλὰ ἐπιφαίνονται ὑπερον, ἴσως δὲ και ἀλλων κρηγμάτων κοινῶν, τὰ μὲν θάσσον, βραχύτερα, τὰ δὲ βραχύτερον, μακρότερα. HIPPOCR. de Morb. vulg. L. 2. Tuberculorum inflammationes & quæcunque apparent post morborum principia, veluti & alia communia morborum negotia, quæ quidem citius, brevior, quæ ferius, longior exitum nuntiant. Synonyma sunt, ἐξανθήματα, ἐκθύματα, Φύματα, σήματα Φλυκταῖαι, Φλυκτανίδια, ἐπάσματα, Φλυζάνια. Omnis generis exanthemata febrilia passim ab HIPPOCRATE in Epidemicis excitata. Μετὰ ζυντάσιος Φλυκτανίδια μέλινα. Epid. 1. Aegrotto septimo: cum cutis tumore nigrae pustulae. Aller Ausschlag in der Haut bey hitzigen Fiebern, er mag fleckigt oder blattricht seyn, oder in schwährenden Drüsen bestehen, welcher, wenn er bestehet und nicht zurücke schlägt, denen Kranken heilsam ist.

ΕΞΑΡΘΡΗΜΑ, ἐξάρθρωσις: αἱ τῶν ὀσῶν ἐκ τῆς ἰδίας χώρας μεταστάσεις, ἀνευ τῆ κατεαγῆναι γνομένη. GALEN. Com. in Libr. Hippocr. de fract. Luxationes ossium, emotiones de sede sua, sine fractura eorum factae. Ἐξάρθημα ἐστὶν ἐκπτώσις ἄρθρου ἐκ τῆς οἰκείας κοιλότητος, ἐπὶ τὸ ἀσύνθητες, ἐφ' ἧς ἡ προκινητικὴ παραποδίζεται κίνησις; τέλειον ἐξερηκός τῆ ἄρθρου, τὸ πάθος ἐξάρθημα προσαγορεύεται, παρακινήθέντος δὲ μόνον, ἢ μέχρι τῆς ὀσφύος τῆς κοιλότητος ἐνηνεγμένης, παράρθημα. PAVLVS AEG. Libr. 6. ρ1α. Dearticulatio est elapsus articuli ex cavitate sua, in locum inconfuetum, unde motus voluntarius impeditur: Totum elapsum os Luxa-

tio dicitur, submotum, si ad crepidinem tantum acetabuli devenit ejus caput, Subluxatio. Berrenckungen, entweder ein gänglicher Ausfall des Kopfs eines Knochens aus seiner Pfanne oder dessen Abweichen nur bis auf den Rand der Pfanne:

ΕΞΙΣ, Habitudo, quod firmum & stabile est, nec facile se solvi paritur. Opponitur τῇ σχέσει και διαθέσει. Superficiariae rei formæ ac dispositioni. GALEN. Lib. 1. de bono habitu. Τὸ τῆς ἐξέως ὄνομα κατὰ παντὸς ἐπιφέρειν εἰδισμεθα, μόνιμα δὲ και δύσλυτα. Habitus nomen indere solemus omni rei, si firma est & difficulter solubilis. Sic diathesis athleticorum corporum opponitur sanitati firmæ ac stabili: Διαθέσις ἀθλητικῆ, ἐ φύσει, ἐξὶς ὑγιεινῆ κρείστων. HIPPOCR. Libro de alimentis. Dispositio athletica haud naturalis est, habitus sanus melior. Die scheinbare Gesundheit starker Leute ist nicht natürlich. Ein wohlgesetztes festes Wohlbefinden ist besser. Hinc febris hectica ea est, quando solidis minimis firmiter quid inhaeret, & difficulter solvitur, ἐκτικὸς πυρετὸς καλεῖσιν, εἰδ' ὅτι μόνιμοί εἰσιν και δύσλυτοι, καθάπερ αἱ ἐξέσις, εἰδ' ὅτι τὴν ἐξὶν τῆ σώματος αὐτὴν κατελήφασιν, ἔτω γὰρ εἰάθωσιν ὀνομάζειν τὰ σερὰ τοῖς ὑγροῖς ἀντιδιακρέμενα: Hecticas febres appellant, sive, quod stabiles sint & soluti difficiles, veluti sunt omnia quæ invaluerunt, sive quod ipsum corporis habitum occupant, ita enim appellare solent solida minima, humoribus contradistincta. Vide Ἐκτικόν.

ΕΞΙΣΤΑΣΘΑΙ: σφοδρῶς παρακόπτειν. HIPPOCR. Coac. Prænot. valde delirare. Inde ἐκστασις HIPPOCR. vehemens delirium. Est etiam morbo solvi: τῶν ἀπὸ τῆς ἰερῆς νόσου λαμβανομένων χαλεπότητα

λεπότατον μὲν, ἐξίσθασθαι. Illis, qui sacro morbo tenentur, difficile est, convalescere.

ΕΞΟΜΦΑΛΟΣ, Tumor juxta umbilicum. ἐξόμφαλός ἐστιν ὑπεροχὴ ὀμφάλας ὑπὸ διαφόρῃ αἰτίας γινομένη. Αὐτὸς definit. **GALENI**. Exomphalos est eminens tumor super umbilicum, ob varias causas factus. **Ein Nabel-Bruch vom Nabel, Eingeweyde, Wasser oder Wind.** Τὸ ἐξόμφαλον γίνεται πάθος, ὅτε μὲν ἐαγέντος κατ' ἐκείνο τῷ περιτοναίῳ, προπεσόντος, ἢ τῷ ἐπίπλῳ, ἢ ἐντέρε' ὅτε δὲ, ἀργῶ ὑγρῶ ὑποδραμόντος τὸν ὀμφαλον· ἄλλοτε δὲ σαρκὸς ὑποτραφείσης· καὶ ἄλλοτε δὲ αἵματος συνδοθέντος διὰ φλεβῶς ἢ ἀρτηρίας ῥῆξιν, ὡς ἐπὶ τῶν ἀνευρυσμάτων, ἐνίοτε ἔχ' αἵματος, ἀλλὰ πνεύματος μόνον. Ἐξόμφαλος affectus (id est umbilici prominentia) contingit, interdum peritonæo illic dirupto, ac procidente, aut omento, aut intestino: interdum collævie otiosi humoris sub umbilico contracta: interdum vero carne subnata: aliquando sanguine irruptente, propter venæ aut arteriæ rupturam, ut in anevrismatis: interdum, non sanguine, verum spiritu solum irruente. **PAVL. AEGIN.** Lib. 6. cap. 51. Signa exponit idem **PAVLVS** l. c. εἰ μὲν ἀν' ἐπίπλῳ ἐξωθεν εἴη, περὶ τὸν ὀμφαλὸν, ὄγκος ὀμόχρεος καὶ ἐναφῆς καὶ ἀναλγῆς καὶ ἀνώμαλος φαίνεται, εἰ δὲ ἐντέρον, ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις καὶ ἀνώμαλος πλεον, καὶ κατὰ τὴν τῶν δακτύλων ἐπέρευσιν ἀφανίζόμενος, ἐστ' ὅτε καὶ βορβορίζων, βλαναίσις καὶ διατάσσει μᾶλλον ἀυξανόμενος: εἰ δὲ ὑγρὸν, ἐναφῆς μὲν ὁμοίως ὁ ὄγκος, ἔχ' ὑπέικων δὲ κατὰ τὴν θλάξιν ἔδὲ μειώμενος ἔδὲ ἀυξανόμενος: εἰδ' ἅμα πρὸς τοῖς εἰρημένοις σημείοις καὶ πελιδνότερος ὁ ὄγκος, σαρκὸς τε ὑποτραφείσι, σκληρότερος καὶ ἀντίτυπος ὁ ὄγκος εἶναι καὶ μένων ἐπὶ τῷ αὐτῷ μεγέ-

θος: Τοῖς δὲ διὰ πνευμάτων ἐνάφεια παρακολυθήσει καὶ τις ἥχος κατὰ τὴν ἐπίπευσιν, καὶ ἀφανισμὸς πρὸς τὴν θλάξιν. **PAVL. AEG.** Lib. 6. va. Si ergo omentum extrus fuerit circa umbilicum, tumor unicolor & mollis & indolens & inæqualis apparet, si autem intestinum, præter adducta, inæqualis magis tumor est, & manuum contrectatione disparer, aliquando & murmurans, balneis & distentionibus auctior. Si autem liquidum inest, mollis quidem similiter tumor est, non autem cedens contactui, nec imminutus, nec auctus. Si autem simul cum his signis & liventior tumor fuerit, a subnascente carne, durior erit & resistens, in eademque magnitudine permanens. Illi autem a contento spiritu, mollities aderit & aliquis sonitus a pulsatione, & disparentia a contrectatione.

ΕΞΟΝΕΙΡΩΤΤΕΙΝ, Sub infomniorum venereorum ludibrio semen ejicere. Talis fuit **γρυπαλώπηξ** Lib. 6. Epid. Sect. 8. aph. 52. Qui a nimio seminis per somnum profluvio in tabem incidit. Das Entgehen des Saamens im Schlaf. Vid. **ὄνειρωγμός**.

ΕΞΟΣΤΩΣΕΙΣ, Exostoses, ἐξοχαὶ ὀστέιδες διὰ τηρεδῶνες. Tumores ossium a teredine ossium seu carie, Geschwulsten derer Knochen.

ΕΞΟΧΑΔΕΣ δακτύλις φλεγμανῶσαι, Tumores ani inflammatorii. **PAVL. AEG.** Lib. 3. vθ. Ader Geschwulsten am Mastdarne.

ΤΑ ΕΞΩΘΕΝ, Externa, quæ ægro forinsecus accidunt ejusque convalescentiam impediunt vel juvant. **HIPPOCR.** Epid. Lib. 1. Explicat **GALENVS**: τὰ κατὰ τὰς οἰκήσεις, ἐπιτηδείας ἕσας, ἢ καὶ ἐνοχλημένας, καὶ ἐπὶ τὰ προσαγγελόμενα, καὶ πραττόμενα, θυμὸν ἢ λύπην

λύπην ἢ τι ταιῖτον ἕτερον ἐργαζόμενα τῶ νοσεύντι, καὶ προσέτι τὰ νύκτωρ αὐτῶ τὸν ὕπνον διακύπτοντα, μυρία ἐπὶ μυρίοις ὄντα: Id, quod habitationes commodas aut turbulentas attinet &, quæ denunciantur aut fiunt, iram aut tristitiam aut aliquid aliud simile efficientia ægroto, & super his quæ illi noctu somnum ab-rumpunt, quæ mille super mille esse possunt. *Außerliche Zufälle die den Kranken beunruhigen können.*

ΕΠΑΝΑΔΙΠΛΩΣΙΣ, idem, quod ἀναδίπλωσις: Reduplicatio in febribus, cum novus horror & veluti novus insultus cum horrore subinde repetit, veluti in tertiana febre. GALEN. Libr. de temporibus morborum. *Verdop-pelung des Fiebers.*

ΕΠΑΡΜΑΤΑ, ἀπὸ τῆ ἐπαίρειν. Ab extollendo, omnes tumores in genere, etiam illi, qui a flatibus juxta hypochon-dria, ὑποχονδρίε δεξιᾷ ἐπαρμα σὺν ὀδύνη. HIPPOCR. Libr. 3. Epid. Dextri hypo-chondrii tumor cum dolore; Specialius, tumores ad aures, febrium malignarum comites. HIPPOCRATES appellat ἐπάρ-ματα, σύστατα παρὰ τοῖς ὠτίσις εἰδήματα, elatos fixosque ad aures tumores L. 1. Epidem. *Geschwulsten des Ohrs in Fiebern.*

ΕΠΑΥΞΗΣΙΣ νόσος, morbi incremen-tum continuum. Inde ἐπαυξήεις νόσοι. Morbi subinde aucti & in deterius ver-gentes HIPPOCR. Libr. 6. Epid. Ex-ponit GALENVS. Ἀυξανόμεναι, ἐν τῶ χρόνῳ καὶ χείρονες αἰεὶ γινόμεναι, ἢ μὴ φθάσεις λυθείναι, εἶον πόδαγγρα, ἀρθρίτις, νεφρίτις, ἐπιληψία; Increcentes semper morbi cum tempore & pejores facti nisi properes solvere, uti podagra, ar-thritis, nephritis, epilepsia. *Krankheiten die jähling zunehmen und hernach schwer zu heilen sind.*

ΕΠΗΕΝΕΣΘΑΙ, Supervenire, intel-ligitur de morbis novis veteri morbo accedentibus, uti accipit HIPPOCR. Libr. de morbis: τῶν νοσημάτων ὅτι ὄν ἕτερον ἐφ' ἑτέρῳ γένηται, ὡς τὰ πικρὰ ἀποκτείνει, ὅταν γὰρ ἀσθενεῖ τῶ σώματι ὄντι ὑπὸ τῆς παρᾶσης νόσου, ἕτερον νόσον ἐπιγένηται προαιπύλλεται ὑπὸ ἀσθενεί-ας, πρὶν ἢ τὴν ἕτερον νόσον τὴν ὑσέρην γε-νομένην τελευτήσαι. Morborum si quis alius super alium fiat, ut plurimum in-terimit, nam, si debili existenti corpo-ri propter præsentem morbum, alius morbus superveniat, perit æger ab in-firmitate, prius ac alter morbus, qui se-cundo loco factus erat, solvi potuit. Proinde ἐπιγενόμενα, a symptomatibus valde discrepant. Sunt eaim sympto-mata morbi pars, epigenomena novus morbus sunt ex alia causa nascens. Pro-miscue tamen usus est GALENVS Com-ment. ad Epid. HIPPOCR. Libr. 6. Aph. 35. ἐπιγίνεσθαι τοῖς πάθεσιν ἕτερα πάθη τε καὶ συμπτώματα παλαιοῖς ἰη-τροῖς ἐθ' ἑσὶ λέγειν, ὅσα κατὰ τὸν αὐτῆ πάθος λόγον ἀυξανόμενα συμβαίνειν εἶ-ωθε: Supervenire morbis alios mor-bos aliaque symptomata, antiquis me-dicis dicere in usu fuit, quæcunque se-cundum ipsius morbi sensum aucti ra-tionem succedere solebant. Eine Krankheit welche zu der andern kommt, ist von denen Zufällen unterschieden, jene haben ihre eigenen Ursachen, diese entste-hen von der Krankheit.

ΕΠΙΔΗΛΟΣ ἡμέρα, Dies solemnis ac talis, in quo sese prima evacuatio-num imminentium signa manifestant, προκριτικός ἡμέρα, Dies procriticus, qui criticum antecedit. *Επιδήλος καὶ θεωρητὰς εἶωθεν ὁ Ἱπποκράτης ἐνομάζειν ἡμέρας, ἐν αἷς τι σημεῖον φαίνεται δηλωτι-κὸν τῆς ἐσομένης κρίσεως ἐν ἑτέρῳ τινὶ τῶν κρινοσῶν*

κρυσσῶν ἡμερῶν. Indices & spectabiles dies consuevit vocare HIPPOCRATES illos, in quibus indicium aliquod apparet iudicationis futuræ in alio quodam die critico.

ΕΠΙΔΗΜΟΣ, ἐπιδήμιος ἢ νόσος. Morbus popularis aut populariter grassans ex communium genere, quos κοινὸς ἢ παγκοινὸς ἢ πανδημὸς, vocant, ob causam aliquam communem, maxime, aerem. Opponitur morbo σποράδι, sparso, qui inter paucos eodem tempore est, ὁκέταν δὲ νοσήματι ἐνὸς ἐπιδημῆ καθεστῆ, δῆλον, ὅτι ἂν ταῖς δικαίωματα αἰτία ἐστίν, ἀλλ' ὁ ἀναπνέομεν, τῶν αἰτιῶν ἐστίν. GALEN. Comm. I. in Libr. I. Epid. Si unius morbi Epidemicus status adest, manifestum, non victum, sed, quem inspiramus aerem, in causa esse. Est autem epidemia morborum varia; aut eodem morbo omnes decumbunt, qui morbi sunt λοιμώδεις & pestilentes, aut natura diversi morbi plures eodem tempore invadunt periculosius. "Ὅταν μὴ λοιμώδεις νόσοι τρόπος τις κοινὸς ἐπιδημήσει, ἀλλὰ σποράδες εἴσιν αἱ νόσοι καὶ μὴ παραπλήσιοι, τῶν νοσημάτων ἀποδηήσασσι πλείους, ἢ ὑπὸ ἀπλῶν τῶν συμπτῶν. Quando nullum pestilentialis morbi genus populariter grassatur, sed sparsi sunt & inter se haud similes morbi, & plures his morbis moriuntur, quam reliquis omnibus. HIPPOCR. de ratione victus in morbis acutis. Herumgehende Krankheiten.

ΕΠΙΔΟΣΙΣ ΝΟΣΗΜΑΤΟΣ, Augmentum morbi. Ἡ δὲ ἐπίδοσις τῶ παντὸς νοσήματι ἐστίν, ὅταν οἱ παροξυσμοὶ τῆς συνήθους ὥρας καὶ προλαμβάνοιεν, καὶ μακρότεροι καὶ κακοηδέστεροι καὶ μετὰ πλείονων καὶ βαρυτέρων συμπτωμάτων γίνοντο. Augmentum totius morbi est, cum exacerbationes consuetam ho-

benenstr. Griech. L. Deutsch. Wörterb.

ram anteverterint, & longiores ac maligniores, & cum pluribus ac gravioribus accidentibus factæ fuerint. AET. Lib. 5. cap. 16. Das Zunehmen derer Krankheiten, wenn Wechsel-Fieber vor der gewöhnlichen Stunde anfallen, und sonst die Zufälle sich vermehren. Ἀπὸ τῆς πρώτης ἐισβολῆς ἀρχὴ τῆς ἀκμῆς τὸ μεταξὺ πάν, ἐπίδοσις. GALEN. de tempor. morbi. A prima invasione usque ad summum morbi statum, omnia, quod intercedit, augmentum est, Was vom Anfange der Krankheit bis zu ihrem höchsten Stande geschieht, heißt Zunehmen. Ἐπίδοσις, ἀύξησης, ἀνάβασις τῶν πυρετῶν. GALENVS: Περὶ τῶν ἐν ταῖς νόσοις καιρῶν, Augmentum, incrementum, adscensus febrium.

ΕΠΙΚΑΥΜΑ, Ulcus corneæ urens. Ἐπίκαυμα ἐστίν, ὅταν ἐξ ἐπιπολῆς ἢ ἐπιδερμὶς ἐπίκαυθεῖσα ἐλκωθῆ, ἢ καὶ βραχὺ βαθυτέρα γένηται, ἐπιφορὰς μεγάλης ἐγγυνομένης. Cum summa cuticula inulta exulcerata est, aut ex crusta magna innascente paulo altior exulceratio evaserit. Autor Isagoges GALENI. Eine brennende Blatter auf der Hornhaut des Auges. PAVLVVS AEGIN. ita habet: Τὸ ἐπίκαυμα ἐστὶ ἐπὶ τῆ κερατοειδῆς ἐπιπάρει καὶ ἀκάθαρτον καὶ ἐσχαρῶδες, ἢ ἀνακαθαίρομεν πολλοὺς ἐκρεῖ τὰ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ὑγρὰ. PAVLVVS L. 3. κβ. Ambusta ulcus est corneæ immundum & feculentum & vorax, quod, si quis purgare suscipiat, sæpe effluunt oculi humores, Oftt frist dieser Schaden sich durch die Hornhaut, daß die Augen-Wasser auslaufen.

ΕΠΙΛΗΨΙΑ, Epilepsia. Ἰερὴ νόσος, νόσος μεγάλη, Epilepsia, sacer morbus, morbus magnus. Vehemens & dirus morbus ægrotos misere lacerans & convellens, mox morborum sympto-

M

ma,

ma, mox ipse morbus, & ille plerumque σύντροφος, diuturnus & ab infantia enutritus, quem tamen solvi posse spes est, si ætates mutantur. Τῶν ἐπιληπτικῶν τοῖσι νόσοις ἀπαλλαγὴν ἢ μεταβολήν, μάλιστα τῆς ἡλικίας, καὶ τῶν ὡρέων, καὶ τῶν τόπων, καὶ τῶν βίων, ποιεῖσι, Epileptici insultus juvenibus mutationem, conversiones, maxime ætatis & temporum, & loci, & victus, faciunt. Τὸ τῆς ἐπιληψίας πάθος ἐν τι καὶ αὐτὸ τῶν χρόνων παθῶν ἐστίν, ὑπερβαλλούσης ἀκριβείας καὶ σπευδῆς δέομενον, καὶ εἴγε ἀμεληθεῖν κατ' ἀρχάς, πολλοὺς ἀποθνήσκουσι φιλεῖ τὰς ἐχοντας αὐτό. Τῆς γὰρ κεφαλῆς ἐστὶ τὸ πάθος, ἐνθα ἡ ἀρχὴ ἐστὶν αἰσθήσεως καὶ κινήσεως ὅτι δὲ τῆς κεφαλῆς ἐστὶ τὸ πάθος, δηλοῖ τὸ συμβαῖνον αὐτοῖς ἐν τοῖς παροξυσμοῖς. Οὐτε γὰρ ἀκούειν, ἢ ὄραν, ἢ νοεῖν ὅλως, ἢ μεμνησθαί τινος δύνανται, ἀλλὰ πάσης αἰσθήσεως ἐρημοὶ κείνται, καὶ νεκρῶν ἔδεν ἀπέχοντες. Διὰ τῆτο καὶ ἐπιληψίαν τὸ πάθος ἐκάλεισαν, διὰ τὸ ἐπιλαμβάνειν καὶ κρατεῖσθαι αὐτῶν τὰς αἰσθήσεις. Ἐκάλεισαν δὲ αὐτὸ τῆτο τινὲς καὶ ἱερὰν νόσον, διὰ τὸ ἱερὸν καὶ τίμιον εἶναι τὸν ἐγκέφαλον· ἄλλοι δὲ ἡρακλείαν νόσον, διὰ τὸ ἰσχυρὸν καὶ δυσμετάδετον τῆς νόσου· καὶ ἄλλοι ἄλλως ὠνόμασαν. Morbus Epileptiæ (qui comitialis Latinis dicitur) unus quidem & ipse ex longis affectibus habetur, qui excellentem diligentiam studiumque requirat: & si per initia neglectus fuerit, frequenter ii, qui eo detinentur, commoriuntur. Nam capitis vitium est, ubi sensus motusque origo habetur: quod autem capitis morbus sit, testatur hoc, quod per accessiones ægris contingit. Neque enim audire, aut videre, aut intelligere prorsus, aut meminisse alicujus possunt, sed omni destituti sensu jacent, mor-

tuis non dissimiles. Quapropter Græci Epilepsiam (q. d. comprehensionem) vitium hoc nominarunt, quod videlicet ægri rerum obliviscantur, & sensus eorum detineantur. Ceterum hoc ipsum vitium nonnulli vocarunt etiam morbum sacrum, quod cerebrum sacrum & honoratum sit: alii morbum Herculeum, quod validus sit & contumax ad amovendum; alii aliter nominarunt. TRALL. Lib. 1. cap. 15. Die Epilepsie, das böse Wesen, die heilige Krankheit des HIPPOCRATIS, ein in dem Ziehen und Dehnen des Nerven-Geschlechts bestehendes Uebel, welches vornehmlich das Gehirn und die daher entstehenden Nerven angreift: Sie ist entweder zufällig in hitzigen Fiebern, oder selbstständig und mit wiederholten Anfällen langwierig, oft von Jugend an anklebend, schwer zu heilen. Τα ἐπιληπτικά, ὁκόσοισι πρὸ τῆς ἡβῆς γίνεται, μετὰσαν ἰσχυεῖ, Epileptici motus, quibuscunque ante pubertatem fiunt, mutationem patiuntur. HIPPOCR. Epid. Lib. 5. Aph. 7. Die Epilepsie, welche vor dem Jünglings-Alter sich zu trägt, höret mit dem vollwüchsigem Alter auf. Ἡ ἐπιληψία ἦν ὑπερβάλλη τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας, ζυγρηθεῖτε καὶ συναποθνήσκει. ARETÆVS L. 1. curat. acut. cap. 5. Epilepsia, si ætatem consistentem transiit, consenescit & commoritur. Die Epilepsie, wenn sie über das stillstehende Alter dauret, wird mit alt, und dauret bis an den Tod.

ΕΠΙΜΗΝΙΑ, vid. Καταμηνία.

ΕΠΙΝΚΤΙΣ, Pustula noctibus inquietans. PLIN. Hist. Natur. Libr. 20. cap. 6. Videtur autem omne quod noctu prurit, epinyctida dici, dum morbos inter se dissimiles, pruritu saltem nocturno pares, HIPPOCRATES hoc nomine insignivit: Ita enim inter ulcera

cera numerat epinyctidem. Libro de morbis internis. Deinde diserte Herpetas inter epinyctidas locat, *οι εκ των επινυκτιδων ερπητες*, ex numero eorum quæ noctu pruriunt, herpetes. Prorrh. 2. Alle Haut-Kranckheiten, die bey Nachts hefftiger jucken als bey Tage. Vide Eρεθισμός. Αι επινυκτιδες, ελκιδρια εισιν απο τ' αυτοματε εξανθαντα, Φλυκταινοειδη, υπερευθρα, ων εκρηγνυμενων, ιχωρ υφαιμει απορρεει ταυτα της μεν ημερας ε πανν ενοχλει νυκτος γαρ επωδυνα εισιν μαλλον, η κατα το ελκιδριον. Epinyctides ulcuscula sunt sua sponte erumpentia, pustularum specie, & subrubra, quibus apertis, cruenta sanies defluit: per diemque non magnopere excruciant, per noctem vero gravi magis, quam pro ratione ulceris, dolore torquent. PAVLVS AEG. Lib. 4. cap. 9. Epinυκτιδες δ' εισιν ελκιδρια απο τ' αυτοματε εξανθαντα, Φλυκταινοειδη, υπερευθρα, ων εκρηγνυμενων ιχωρ υφαιμει απορρεει. Αυται δε μαλλον κατα τας νυκτας η μεθ' ημεραν ενοχλουν. Οθεν και τ' ονομα ειληφασιν. Epinυκτιδες vocatae sunt, ulcuscula, quæ sponte sua florum more erumpunt, pustularum figura, subrubra: quibus disruptis sanies subcruenta emanat. Hæc noctu magis quam interdiu infestant, unde etiam suum nomen acceperunt. ACTV-ARIVS Lib. 2. περι διαγν. παθ. cap. 25.

EΠΙΠΑΡΟΞΥΝΕΣΘΑΙ, Insuper exacerbari, cum febris sæpe repetit & multas exacerbationes habet easque valde diversas, veluti hemitritæa seu semitertiana: Πολλας ολον εισβολας εχει τες παροξυσμους. GALEN. Lib. 1. de differentiis febrium. Dicitur etiam διπλωσις και επαναδιπλωσις, Reduplicatio paroxysmorum: Dicitur etiam επιπυρεστικω. In Prorrh. Insuper de novo

febrile: επιπυρεστικω, subinde rigere. ΗΙΡΡΟΚΚ. Coac. Prænot. Viel Anfälle derer Kranckheiten hinter einander haben.

EΠΙΠΛΟΚΗΛΗ, εστιν ελκιδριον επιπλα κατα τι μέρος τῃ σπηλαι, Epiplocele est prolapsus omenti in quadam scroti parte consistens. GALEN. in Def. med. Ein Netzbruch in der Schoos.

EΠΙΠΛΟΟΜΦΑΛΟΝ, εστιν υποδρομη επιπλος κατα τον ομφαλον, Epiploomphalon est, cum omentum in umbilicum decurrit. GALEN. in Defini. med. Nabelgeschwulst vom austretenden Netze.

EΠΙΠΩΡΩΜΑΤΑ, Pori, calli, tophi ossium. Περι τοισιν αρθροισιν επιπωρωματα. ΗΙΡΡΟΚΚ. Prorrh. Lib. 2. ad articulos nodi. Knoten an denen Knochen.

EΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙΝ. Significationem de se præbere, indicare aliquid nunc proxime imminens. Hinc επισημασία, αρχη των παροξυσμων GALENO dicitur. GALENVS Libro de temporibus morbi. Die nahen Zeichen des bevorstehenden Fieber Anfalls.

EΠΙΦΛΕΒΟΙ, Venosi homines, quibus venæ sanguine turgidæ, sub cute apparent, uti exponuntur a GALENO Comment. in Libr. 6. Epid. Οις επιφανεις αι φλεβες εισιν, τατες εκκειμενα ως αν αυται γε πληρεις αιματι εσσι και γεγυμνυμενα δια την ενδειαν των σκεπασων αυτας σαρκων, Quibus apparentes venæ sunt, id est foris jacentes, ut, quæ sanguine plenæ sint, propter indigentiam tegentium illas carniū. ARETAEVS de morb. acut. cur. Lib. 2. c. 2. Πολυαιμες και επιφλεβες pares esse putat, sunt autem haud pauci, quibus, sanguine non multum plenis, æstus tempore, venæ turgent. Personen, welche theils wegen Magerkeit, theils wegen Wallens im Blute, ausflauffende Blut-Adern haben.

ΕΠΙΦΛΟΓΙΖΕΙΝ, Vehementer calere, & flamma veluti uri. Hinc επιφλογίσματα ἐς τὸ ἐρυθρὸν καὶ ὑφαιμον εἶποντα. HIPPOCR. Epidem. Libr. 5. Exponit GALENVS: "Ὅσπερ ὑπὸ φλογὸς ἐπιπεκαυμένα, διὰ τὴν θερμοσίαν τῶν ἐργασασμένων αὐτὰ χυμῶν, Inflammatorius cutis color ad rufum & sanguinolentum tendens, partes veluti flamma deustæ, propter calorem, facientium hoc, humorum. Veluti est in Erythelate: Entzündet seyn, Röthe und Hitze der Haut haben, wie vom Feuer gebrannt.

ΕΠΙΦΟΡΑ ῥευμάτων, ἢ ἀνευ φλεγμονῆς, ἢ καὶ σὺν φλεγμονῇ. PAVL. AEG. Libr. 3. κβ. Epiphora. Affluxus seri acrioris ad oculum, vel sine inflammatione vel cum illa. Θράννενδὸς Ἀυγὲ, mit oder ohne Entzündung.

ΕΠΙΧΟΛΟΝ σῶμα. HIPPOCR. Lib. 5. Epid. Σχέσις τῆς σώματος ἐπιχολος, Biliofum corpus, dispositio corporis biliosa, Gallüchtig.

ΕΠΙΟΤΑΙΣ, ἐστὶν ἀπὸ φλεγμονῆς ὑπερσάρκωμα κατὰ τὸν ἐσώτατον γομφίον, ἐστὶ ὅτε μετὰ πυρετῆ καὶ ὀδύνης σφοδραῖς, ἔνδον πρὸς τοῖς χαλικοῖς, γιγνομένης, ὡς μὴ ἀνοίγει τὸ σῶμα δύνασθαι τὸν πάσχοντα. Ἐπιλις est excrementia carnis ab inflammatione confecta juxta anteriorem dentem molarem, aliquando cum febre & vehemēti dolore interiorum mandibularum (ut neque os ægro aperire liceat) contingens. AET. Lib. 8. cap. 27. Ἡ μὲν ἐπιλις, σαρκὸς ἐστὶν ὑπεροχὴ κατὰ τινὰ τῶν ὀδόντων ἐπὶ τοῖς ἔλοις γινομένη ἢ δὲ παραλις, ἀποσημάτιον κατὰ τὰ ἔλαια γιγνόμενον, Epulis, carnis tuberculum est, juxta dentium aliquem in gingivis oriens: Parulis, exiguus abscessus est, gingivas infestans. PAVL. AEG. Lib. 6. cap. 27. Ein Zahn-Geschwür.

ΕΡΕΘΙΣΜΟΣ, Irritatio ab acribus. Δῆξις ὑπὸ δριμύτων χυμῶν, ἢτοι κατ' ἐντέρον ἢ κατὰ γαστέρα γινομένη, καὶ, κνήσις τῆς δέρματ' ἀπαντ', ἢ καὶ μοσίων τινῶν, ἐπιτεθεμένη διὰ νυκτός, ὡς μὴ μόνον αὐτὸ τὸ ἐρεθίζειν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγρυπσίαν καταλύσαι τὴν δύναμιν. Morbus ab acribus succis, sive in intestinis, sive in ventriculo factus, & pruritus in cute omni, aut in quibusdam ejus partibus, intensior nocte, ut non tantum ipsum in se illud irritans, sed & somni perturbatio vim solvat. GALENVS Com. 2. in Librum Hippocr. de ratione victus in morbis acutis. Ἀπὸ κοιλῆς ἐρεθισμῶν μικρῶν κόπρανα λεπτά, οἷα ἀπεπτα, πολλά, μετὰ πένυ. HIPPOCR. Epid. L. 2. ægr. 2. Ab alvi stimulo parvo fæces tenues indigestis similes exhibant cum dolore. Tenesmus, der Stuhlwang.

ΕΡΕΥΓΕΙΝ, ἐρέυγεσθαι, Eructare. In sensu proprio significat flatuum ex ventriculo per os eructationem, ἐρευγμὸς, ἐρευξις, ἐρευγῆ, Eructatio, ructus. Ἐρευξις λυσitelεί, Ructus profunt, in flatuosis ventriculi affectibus. HIPPOCR. Lib. 6. Epid. Ructus sæpe sumuntur, uti signum pravi status humorum in ventriculo, ἐρευγάνειν ἐξέα, acida ructare. HIPPOCR. de diæta Libr. 3. ἐρευγάνειν τὸν σίτον ὠμόν, crudos cibos ructare. Est etiam ipse morbus ἐρευγματώδης νῆσο, Flatuosus morbus, describitur ab HIPPOCRATE Libr. 2. de morbis. Νῆσος ἐρευγμῶν ἀπεργαστικὴ ἢ πνευματῶσα. GALENO, morbus ructus faciens, flatuosus. Ructus introducere item est ac singultire ἐρευγμὸς ὑποσπῶμεν' εἶσω καὶ κατεῖλημεν', Ructus retrotractus & retentus. HIPPOCR. Coac. Prænot. Tropice & eleganter eructare dicuntur vasâ id, quod tenere nequeunt, παρ' ἑς τι ἐξερέυγεται. Ad

aurem

aurem aliquid ejicitur, abscessus aliquis pone aurem surgit. HIPPOCR. in Prothenticis. Magen-Winde, über sich steigende Blehungen. HIPPOCRATES beschreibet sie als eine besondere Krankheit, oft sind sie Zeichen dessen, was im Magen enthalten ist. Έγευγμοί, Φύσαι, Ψόφοι κοιλίης καὶ ἐπάρεσιες, ἐκτάραξις κοιλίης. HIPPOCR. Coac. Prænot. Ructus, flatus, ventris strepitus, inflationes & commotiones alvi.

EPETΘΟΣ προσώπῃ, Rubor faciei, inter signa febrium & redundantis ad caput sanguinis. HIPPOCR. L. 3. Epid. Aeg. 3. Röthe im Gesichte, sonderlich in Fiebern.

EPΩNTEΣ, Amore infano detenti. Naserey mit Liebe. Παρακλαθεῖ τοῖς ἐρῶσι τάτε: (ὀφθαλμοί) ἔδακρυοῦσι, Φαινόμενοι δὲ ὡς ἀν' ἡδονῆς πεπληρωμένοι εἰσιν, κινεῖται δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ βλέφαρα θαμινα, σφυγμὸς δὲ τῶν ἐρώντων ἰδιόαδεις ἐστὶ, ὡς τινὲς ᾤθησαν, ἀλλ' ὁποῖον ἔστι τῶν φρονιζόντων, ὅποτε δὲ εἰς ὑπόμνησιν ἐλθοῖεν τὰ ἐρωμένα, ἦτοι δι' ἀκοῆς, ἢ ἐράσεως, καὶ μάλιστα ἐξαιφνης, τότε συμβαίνει τὰς σφυγμὰς, θορυβαμένης τῆς ψυχῆς, ἀλλοιωθῆναι. PAVL. AEGINETA Lib. 3. ζ. Furioso amore detentis hæc accidunt: Oculi non lachryman-tes, apparentes tamen aliqua voluptate pleni, subinde illis moventur palpebræ. Proprius amantium pulsus nullus est, uti quidam putant, sed illi similis, qui est mærentium, si autem illis in memoriam amata persona adducta est, sive auditu, sive visu, maxime autem repente, tunc accidit, emota anima pulsus mutari.

EPIHĒ, Herpes. Cutaneum superficiale ulcus, prurientibus pustulis confertim nascentibus. Est autem duplex ἐρπητις, ἐσθιόμενος, Herpes exedens, phagedænicus & ἐρπητις κεγχέλιας, Herpes

miliaris. Herpetis illius, quæ cutem vorat, duas species GALENVS Lib. 2. Curat. ad Glauconem; ponit, altera profunde ad carnes usque cutim exest, πᾶν ἔλκει μέχρι τῆς ὑποκειμένης σαρκός, omne exulcerat ad usque subjectam carnem, altera superficiem cutis rodit, τὸ ἐπιπολῆς μόνον ὡσπερ ἐπικαίει. Superficiem cutis saltim veluti adurit ἀπλῶς ἀνευ προσθήκης ἐρπητις ὀνομασθέν. Simpliciter sine additamento herpes dicitur. Τὸν ἕτερον κεγχέλιας τὸνομα ἔδεικτο, διότι κέγχρησις ὁμοίως ἐξοχὰς ἀποτελεῖ κατὰ τὸ δέγμα: Alium herpetem miliarum appellaverunt, quia eminentias similes milio in cute efficit: Έρπητις ὁ μετὰ ἀναβρώσεως. GALEN. Lib. 2. de prælagiis ex pulsu. Hinc ἐρπητικά ἔλκεα, ulcera serpiginoza. HIPPOCRAT. Coac. Prænot. Bressende Schäden der Haut. Δερμὺς ἐστὶ χυμὸς ὁ καὶ τὸν ἐρπητιὰ ποιῶν ἀλλ' εἴαν μὲν ἀμικτος ἢ χολῆ συρρέουσα τύχη, τῇ σφοδρῇ δερμύτητι τὸν ἐσθιόμενον ἐρπητιὰ συνίστησι, μετ' ἀναβρώσεως τὸ συνεχὲς τὰ δέρματος ἐπιλαμβάνουσα, (διὸ καὶ ἐρπητις ὀνομασθέν τὸ πύθος); εἴαν δὲ φλέγματι συμμυγῆ, τὸν ἕτερον ἐρπητιὰ τὸν ὀνομαζόμενον κεγχέλιας ἀποτελεῖ, κέγχρησις ὁμοίως ἐξοχὰς κατὰ τὸ δέγμα ποιῶντα. Humor quoque, qui Herpetem facit, acer est: sique flava bilis permixta influat, vehementi acrimonia Herpetem exedentem gignit, qui continuam cutim erodendo occupat: (qua de re affectio ipsa Herpes nominatur) si vero cum pituita miscetur, alterius Herpetis, qui miliaris dicitur, quique eminentias milio similes in cute excitat, causa est. ORIBAS. Lib. 3. ad Eunapium, cap. 48. Έρπητις ἐσθιόμενος, Græci vocant, quia celeriter serpendo penetrandoque usque ad ossa, corpus vorat. Id ulcus inæquale est,

cæno simile, inestque multus humor gelatinosus, odor intolerabilis, majorque, quam pro modo ulceris, inflammatio. CELS. Lib. 5. cap. 28. in quo & de ulcere, theriomate, agit.

ΕΡΡΩΣΘΑΙ τε τὴν διάνοιαν, καὶ εὖ ἔχειν πρὸς τὰς προσφορὰς, ἀγαθὸν, ἀγαθόν τε καὶ ἡ εὐπνοία καὶ ἡ εὐσφυξία καὶ ἡ εὐφορία καὶ τὸ τοῖς ὑγίαινον ἐμοιότατον πρόσωπον, εὐχύμων τε κατὰ κλίσις; κατὰ δὲ τ' ἐναντία τέτε, τὰτ' ἐστὶ δυσφορία, κακοσφυξία, δύσπνοια καὶ μάλισ', ἡ ψυχρὰ τῆ πνεύματος ἐκπνεομένη γινόμενη. GALEN. de Crisib. Lib. 1. Valere quoad intellectum & post medicamentorum oblationem bene se habere, bonum, bonum etiam libera respiratio, pulsus re-ctitudo, & in melius conversio, & sanis similis vultus & bene digestæ dejectiones: Mala autem, contraria his, id est: In pejus conversio, pulsus pravitas, difficilis respiratio, maxime ea, quæ frigidus spiritu efflato contingit. Ἐν πάσῃ νέσῃ τὸ ἐξέρωσθαι τὴν διάνοιαν, καὶ εὖ ἔχειν πρὸς τὰς προσφορὰς, ἀγαθὸν τὸ δὲ ἐναντίον, κακόν. HIPPOCR. Aph. 2. 32. In omni morbo mente valere, & bene se habere ad ea quæ offeruntur, bonum est: contrarium vero malum. Das Vermögen derer Kranken wäh- rend der Krankheit, bestehend in Freyheit des Denkens und derer Sinnen, zureichenden Kräfften derer Lebens-Theile, des Herzens, derer Lungen, ist allemahl ein gutes Zeichen.

ΕΡΥΘΗΜΑ, idem quod ἔρυνθος Rubor, uti signum caloris febrilis in variis corporis partibus. Ἐρύθημα ἐπὶ γνάθων. Rubor genarum HIPPOCR. Epid. Libr. 1. Aegr. 14. ἐρυθήματα προσώπου, Rubores faciei. Coac. Praen. ἐρυθήματα ἐν χερσίν καὶ ποσίν, Rubores in manuum volis plantisque

pedum: Accedit ruboribus tumor, ἔρυνθος προσώπου καὶ ὄγκος παρὰ φύσιν. HIPPOCR. in Prorrhet. Rubor faciei cum tumore præter naturam. Ἐρυθρὰ οἰδήματα. Tumores rubri, inflammati. Siehe Ἐρυνθος.

ΕΡΥΣΙΠΕΛΑΣ, Erysipelas, tumor inflammatorius cutis, cum febre. Variæ sunt ejus differentia. Si cutis superficiem tangit, nec profunde descendit ad partes cuti subjectas, erysipelas est purum & simplex, θερμότερον πολλῶν τῆς φλεγμονῆς καὶ ξανθότερον ἰδέσθαι, καὶ εἰ ἀψαιο, ῥαδίως ὑποτρέχει τὸ αἷμα καὶ αὐθις ἐπιέρει, λεπτόν ἀκριβῶς καὶ ἐρυθρὸν φαινόμενον, ἢ μὴν ἐδὲ οἰδιῶται ὁμοίως τῇ φλεγμονῇ τέτο, ὅτε σφυγμὸν ἔτε θλίψιν ἔτε τῶν ὁμοίως ἐπιφέρει, ὅταν κατὰ μόνα τῆ δέρματος ἐκχυθῆ, μηδὲν ἀδικῶν τὴν ὑποκειμένην σάρκα, καὶ τέτο ἐστὶ τὸ ἀκριβῆς ἐρυσίπελας. GALEN. Lib. 2. ad Glauconem: Calidius multo phlegmone & ad flavum colorem plus inclinans, & si tetigeris, facile recurrit sanguis & de novo incurrit, tenuis valde & ruber apprens, sed nec dolet, uti phlegmone, nec pulsus, nec pressionem, nec tensionem, ut illa, infert, si soli cuti accidat, nec subjectam carnem infestat, & hoc est exquisitum erysipelas. Phlegmone autem & cutis & partium subjacentium profunda est inflammatio: κοινὰ μὲν ἀμφοῖν, ὅτε παρὰ φύσιν ὄγκος ἐστὶ καὶ θερμασία; διαφέρει δὲ: ὁ σφυγμὸς ἴδιον σύμπτωμα ἐστὶ τῆς μεγάλης φλεγμονῆς, καὶ γὰρ καὶ διὰ βῆδες γίνεται μάλλον, ὡς περ τὸ ἐρυσίπελας ἐν τῷ δέρματι μάλλον ἢ ἐν τῷ βῆδει. GALENVS L. 14. Meth. med. Equidem communia quædam illis sunt, tumor præter naturam & calor, differunt autem; pulsatorius dolor symptoma est magnæ inflammationis cum & profundior sit; uti erysipelas

pelas in cute magis, quam in profundo. Die Rose, eine mit Fieber ausbrechende Entzündung der Haut, welche, wenn sie tief gelegene Theile betrifft, Phlegmons heißt. Est Erysipelas deinde discrepans ratione eventus, aut enim discutitur, aut exulceratur, ἢ χυρὴς ἐλκώσεως, ἢ σὺν ταύτῃ γινόμενον, aut sine exulceratione, aut cum illa factum, quod est ἐρυσίπελας φλεγμονώδες. Erysipelas profundum. Datur autem in utraque superficie, & externa cutis, & interna viscerum, Erysipelas, περὶ τὸ δέρμα συνίσταται μάλιστα, τὸ τ' ἐκτος τῶτο ἀπάντων σκέπασμα τῶν μερῶν, καὶ τὸ καθ' ἕκαστον τῶν ἐκτος περιτεταμένον ὑμενώδες τε καὶ λεπτόν. Circa cutem consistit maxime, sive illud externum omnium partium integumentum, sive illud proprium unicusque parti internæ circumtensum membraneum & tenue velum: GALENVS Libr. 14. de Method. med. Inter exanthemata febrilia locum habet erysipelas: ἐρυσίπελας δὲ ἐξωθεν μὲν ἐπιγίνεσθαι χρήσιμον. Erysipelas foris extare, bonum. HIPPOCR. Coac. Prænot. ἀσφαλότερον δὲ τὸ οἰδημα καὶ τὸ ἐρύθημα ὡς μάλιστα ἐξω τρέπεσθαι: Securius est, tumores & rubores foras pelli. In Prognosticis. Pessimum autem ἐρυσίπελας ἐξωθεν εἶσω τρέπεσθαι. Erysipelas intus repelli. Epidem. Libr. 6. Aph. 25. Inclinat autem ad relapsum, πάλινδρομεῖ τὸ ἐρυσίπελας εἶσω: GALEN. Comm. 3. Progn. Hippocr. Erysipelas facile recurrit ad interiora. Ἐρυσίπελας ἐξωθεν μὲν ἐπιγίνεσθαι, χρήσιμον: εἶσω δὲ τρέπεσθαι, θανάσιμον: τρέπεται δὲ, ὅταν ἀφανιζομένη τῷ ἐρύθηματος βαρύνηται τὸ σῆθος, καὶ δυσπνοιότερον γίνηται. HIPPOCR. Coac. Erysipelas foris quidem extare, utile; intro verge- re, lethale. Recurrere autem intro, si-

gnum est, cum, rubore evanescente, pectus gravatur & ægrius spirat. Die Rose erleichtert den Kranken, wenn sie gehörig zum Vorschein kommt, und bringt Gefahr, wenn sie zurück schlägt und verschwindet, wozu sie sehr geneigt ist.

ΕΣΦΛΑΣΘΑΙ εἶσω. HIPPOCR. Libr. de capitis vulneribus. Dicitur de ossibus calvariae ira depressis, ut meningem tangant. Hinc εσφλασις, ἐνθλασις GALENO Libr. de causis Morb. 2. εσφλάμενον εσέον: Quod deorsum insedit: Vertente CELS. Lib. 8. 4. Der Bruch an denen Hirnschaalen, durch welchen ein Stück Knochen einwärts getrieben worden.

ΕΣΧΑΡΑ; ἐστὶν ἡ γένεσις ταῖς ἐσχάραις ἐκ τῶν ὑποκειμένων καὶ περικειμένων σωμάτων (ὡς ἀν εἶποι τις) ἡμικαύτων γενομένων. Est Escharæ (i. e. crustæ) generatio ex subjectis circumpositisque corporibus (ut sic dicam) semiustis. Die Eschara ist der Deckel der neuwachsenden Haut, von gleichsam verbrandter und vertrockneter Materie. Post unctionem putris ulceris, superponenda sunt, quæ crustas a vivo resolvant: eas ἐσχάραις, Græci vocant. CELS. Lib. 5. cap. 26.

ΕΤΕΡΟΚΡΑΝΙΑ. Ἐτεροκρανία ἐστὶν, ὁπότεν περὶ τὸ ἀριστερὸν μέρος ἢ τὸ δεξιὸν τῆς κεφαλῆς πόνος παρέπεται, καὶ ποτὲ μὲν ἐπιτάσεις, ποτὲ δὲ ἀνώσεις ἐπιφέρει. Heterocrania est, cum modo dexteram, modo sinistram partem capitis dolor obsidet: ac modo augetur, modo minuitur, GALEN. in Def. med. Das Kopfwehe an einer Helffte des Hauptes.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΣ. Uniuscujusque ad morbum suscipiendum proclivitas, a corporis propria dispositione proveniens. Μεγίστη μάλιστα γενέσεως νοσημάτων ἐστὶν ἡ τῷ μέλλοσι πάσχειν ἐτοιμότης. GALEN. de differentiis Februm c. 4. Maxi-

ma nascentium morborum opportunitas est, ejus, qui morbum habiturus est, proclivitas: Die voraus bestimmte Beschaffenheit eines jeden, nach welcher er zu Krankheiten geneigt ist. Καθ' ἑνὴν τρέπον ὑπὸ μιᾶς αἰτίας δυναστεύσης ἐνὶ μὲν ἀλίσκονται πυρετοῖς, ἐνὶ δ' ἀπαθεῖς διαμένειν, αἳ γὰρ τῶν σωμάτων διαθέσεις ἀνόμοιοι δὲ καὶ πολυειδῆς ὑπάρχουσι, τίνες μὲν εὐνίητοι καὶ παθεῖν ἐτοιμότεροι πρὸς ταῖς ἐνεργείαις αἰτίας εἰσι, τίνες δ' ἀήττητοι καὶ τὸ πάμπαν ἀπαθεῖς ὑπάρχουσι ἢ δυσκόλως πάχουσι. GALENVS de differentis Februm. c. 4. Aliqua determinata ratione, ab una praevalente causa, quidam febres concipiunt, aliis intactis manentibus; corporum enim dispositiones inter se dissimiles sunt atque variae, cum sint quidam vincibiles & ad concipiendos morbos faciles, si causae praesto fuerint, quidam autem inconculsi & a morbis haud affligendi manent, aut difficulter a morbo superantur.

ΕΥΑΛΘΕΣ, εὐθεράπευτον. Quod curatu est facile. HIPPOCR. Libr. de arte. Was leicht zu heilen ist.

ΕΥΑΝΑΗΙΤΤΑ, Quae facile emendantur: Ευανεστέροι ἀμαρτάνες. Errores curatu faciliores. HIPPOCR. de ratione victus in morbis acutis Libro. Expon. GALENVS. Comm. in Libr. 8. Epid. Sect. 4. Aphor. 7. τὰ ταχέως ὑπέξαι δυνάμενα τοῖς βοηθήμασιν, ὡς ἐπανορθωθῆναι τὴν γεγνηῖαν ἤδη βλάβην. Quae subito subigi medicamentis possunt, ut in rectum revertatur tramitem recens commissus error, leichte zu verbessern Fehler.

ΕΥΑΝΑΣΦΑΛΤΟΙ, Qui facile convalescunt: οἱ διαπνεόμενοι καλῶς ἀσθενέσθουσι καὶ ὑγραιότεροι καὶ εὐανάσφαλτοι. HIPPOCR. Libr. de victu.

Qui bene transpirant, imbecilliores (id est facile offenduntur aere) sed saniores, & facile convalescentes. Krancke, die bald wiederum genesen, sonderlich deswegen, daß sie eine zum Dampf und Schweiß geschickte Haut haben.

ΕΥΕΞΙΑ, Bonitas habitus, altera κατὰ φύσιν & simpliciter εὐεξία, altera παρὰ φύσιν, infida & mendax, qualis est εὐεξία ἀθλητική. Status Athleticus, utpote qui non sit ἕξις & durabilis status sed saltem σχέσις & apparens dispositio. GALENVS ad Thrasylbulum Libro. Ἀεῖση τις ὑγεία ἢ εὐεξία, καὶ ἐν τοῖς ἀοῖσι κατεσκευασμένοις γίνεται σώμασι. Optima sanitas est Evexia, & in optime constitutis fit corporibus. GALENVS Libro de bono habitu. Die Stärke des Leibes, das gesunde Ansehen, welches oftmahls betrüglich ist. Ἄι ἐπ' ἄκρον εὐεξία σφαιραία ἦν ἐν τῷ ἐσχάτῳ ἔψιν, ἃ γὰρ δύνανται, μένειν ἐν αὐτῷ HIPPOCR. Aph. Sect. 1. 3. Qui ad summum iverunt, boni habitus, difficiles, si in extremo fuerint, nam nequeunt manere in eodem. Die überflüssige Stärke des Leibes ist bedenklich, denn es ist nicht wahrscheinlich, daß dasjenige, was zum höchsten gestiegen, in diesem Stande bleiben werde.

ΕΥΣΗΜΕΙΑ, Signorum praestantia. HIPPOCR. Libr. 6. Epidem. Sect. 2. Aphor. 26. Gute Zeichen künstiger Besserung.

ΕΥΣΙΤΕΙΝ, Cupide comedere. Ἐυσιτῆντες, ὀρεγόμενοι, Bene comedentes atque appetentes; Opponuntur his, ἀσιτῆντες, ἀπόσιτοι, ἀνέρεκτοι, Inedia laborantes. Οἱ ἐκ μακρῶν ἀναλαμβανόμενοι, εὐσιτοι, Qui ex longa valetudine sese recolligunt, valide appetunt. HIPPOCR. Coac. Praenot. Guten Appetit haben,

haben. Nach langwierigen Krankheiten schmeckt es wohl.

ΕΥΚΙΝΗΤΑ σώματα. HIPPOCR. Epid. Libr. 3. Aph. 17. Agilia, ad motum apta corpora, Bewegliche Körper.

ΕΥΚΡΑΤΟΝ, Bene mixtum. Ευκρατον πόμα, Potus bene temperatus. Βαλνείον ευκρατον, Balneum bene mixtum. Ευκρατον σώμα, Corpus, cujus humores bene mixti sunt; quorum habitus corporis nec macilentus est, nec plenior. GALENVS de diæta sana Libr. ευκράτης dici scribit, ες ετε σαρκώδεις ετε ασάρκεις, αλλ' ευσάρκεις ονομάζουσι, quos nec carnosiores nec macilentos, sed bene nutritos appellant. Hinc ευκρασία, bona temperies, cui opponitur ακρασία mala humorum miscela. Wohl gemischt. Ein wohl geordneter Körper, welcher nicht zu fett und nicht zu mager ist.

ΕΥΠΗΤΕΩΣ Φέρειν τὸ νόσημα. HIPPOCR. Coac. Prænot. Patienter morbum ferre. Gedultig seyn in Krankheiten.

ΕΥΠΝΟΙΑ. Spirandi facilitas. GALEN. Comment. 1. in Prognost. Hippocr. Τὴν κατὰ φύσιν ἀναπνοὴν εὐπνοίαν εἰρημν, ἰνδεικνυμένην, μήτε θώρακα μήτε καρδίαν καὶ πνεύμονα μήτε τὰς φρένας ἐδυνηρόν τι πᾶσιν ἔχειν, ἀλλὰ μήτε τῶν συνημένων αὐτοῖς μορίων τινά. Respirationem secundum naturam, evpnoiam dicere solent, indicantem, nec thoracem, nec cor, nec pulmones, nec diaphragma, nec connexas his partes doloris quidpiam habere. Freyer Athem, ein Zeichen, daß die zum Athemschöpfen gehörigen Theile sich wohl befinden.

ΕΥΡΟΤΝ ΣΩΜΑ. Fluxile corpus, HIPPOCR. Epidem Libr. 2. Aphor. 9. Exponit GALENVS ευρον εστ, τῶν μὲν πέρων ἀπάντων ἀνασομαθέντων τῶν, δ' ὑγρῶν τμηθέντων καὶ λεπτινθέντων, εἰπερ ζεβενστ. Griech. L. Deutsch. Wörterb.

τὸ παχὺ καὶ γλισχροὺν ὑγρὸν ἢ κατὰ τὸ σῶμα. Fluxile est, omnibus apertis viis, per quas humores transcolantur, ipsis autem humoribus in minima divisibilibus & attenuatis, sicubi crassum & viscidum fluidum fuerit in corpore. καὶ τὰς χυμῶν, ὡς ἐν μάλλισα, τὰ κάμνοντι εὐρωτάτης εἶναι, τὰτέσι λεπτὰς καὶ ἡμισα μετέχοντα γλισχρότητι τινὲς, ἀναπταμένους τε τὰς πόρας, δι' ὧν ἡ καθαροὺς μίλαι γινέσθαι, καὶ μηδεμίαν ἐμφραξιν ἔχοντας. GALEN. Comm. 2. in Aphor. HIPPOCR. Oportet humores, ut licet, maxime, penes ægrotum fluidissimos esse, hoc est, tenues & minimum habentes glutinis cujusdam, apertos autem poros, per quos evacuatio futura est, & nihil infarctus habentes. Ein wohlgeöffneter Leib, dessen Absonderungs- Werkzeuge wohl beschaffen und dessen Säfte fließend sind, dergleichen Körper ist zum Gesundwerden bequem.

ΕΥΡΥΤΟΜΟΣ σφυγμός, Pulsus bene ordinatus, ευρυθμία τῶν σφυγμῶν GALEN. Libr. 3. de causis pulsuum. Optimus pulsuum, veluti morbis convenit, ordo. Ein wohlgeordneter Puls nach der Krankheiten Beschaffenheit.

ΕΥΣΤΑΘΕΕΣ νόσοι, Morbi regulares, recte constituti, mites, blandi. HIPPOCR. Libr. 2. & 3. Epidem. Exponit illic GALENVS, ἐπιεικῆς πάνι, ευθώς καδισάμενοι, μετριώτατοι καὶ λυθναγάδιοι, ἐν ἴσῳ τῷ μέτρῳ, καὶ εὐδὲν ἐλέθριον ἔχοντες. Mites omnino, subito componendi, modos servantes optimos, & solutu faciles, æquali (inter vires & causas) mensura, nihil habentes perniciosi. His opponuntur ἀνατάστατοι, Morbi a lege aberrantes, incerti, infidi ac perniciosi. Wohlgeordnete Krankheiten, welche die ihnen zuständige Veränderung zu ordentlichen Zeiten haben, mit unge-
N wöhn-

wöhnlichen Zufällen nicht beschweret sind, und leicht gehoben werden können. Diesen werden die unordentlichen ausschweifenden entgegen gesetzt.

ΕΥΣΠΛΑΓΧΝΟΙ, Robustis sincerisque visceribus præditi: *χρη δὲ ὑπὸ ὕδρωπος ἐχόμενον καὶ μέλαινα περιέσσειν εὐσπλαγχνον εἶναι.* Oportet hydrope affectum, & evalurum, bonis esse visceribus. **HIPPOCR.** Prorrh. Libr. 2. Krancke, welche unbeschädigte innere Theile haben, derer Kranckheit demnach nicht von schadhafftigen Visceribus herühret und leicht gehoben werden. So ist die Wasserucht annoch zu heilen, wenn kein innerlicher Theil verlegt ist.

ΕΥΤΑΚΤΩΣ. Ordinate in morbis, si illi consueto ordine sua tempora percurrunt. *Ἀπὸ τῆς πρώτης λήψις αὐτὴν ἐκαστὴν ἡσυχίαν.* **HIPPOCR.** Epid. Lib. 1. Ordinate a prima invasione ad summum morbi statum augetur morbus. Die Ordnung, nach welchen die Kranckheiten bis auf ihren höchsten Stand wachsen.

ΕΥΤΟΝΟΝ. Quod robore vitali pollet. *Ἐυτονα σώματα.* Firma corpora. **HIPPOCR.** Epid. Lib. 3. Aph. 7. *Ἐυτονον* exponit **HESYCHIVS** ἰσχυρὸν, ἰλαφρὸν. Validum, expedite motum, Kräftige Körper.

ΕΥΤΥΧΙΑ, Felicitas medicorum in curandis morbis, quid sit, recte exponit **HIPPOCRATES** de arte: *Φασὶ οἱ τὰ χεῖρω λέγοντες, διὰ τὰς ἀδικομένους ὑπὸ τῶν νοσημάτων καὶ τὰς ἀποφύγοντας αὐτὰ, τύχη ἀποφύγειν καὶ ἂν διὰ τέχνην, ἐγὼ δὲ ἐν ἀποσειῶ μὲν εὐδ' αὐτὸς τὴν τύχην ἐσγῆ ἀδενός, ἡγεῖμαι, δὲ, ταῖσι μὲν κακῶς θεραπευομέναις νοσήμασι τὰ περὶ τὴν ἀτυχίην ἐπέσσειν, ταῖσι δὲ εὐ, τὴν εὐτυχίην.* Objiciunt, qui artem criminantur, morbis detentos, quique

evadunt, fortunæ, non artis beneficio, evadere. Ego vero non dissentio ipse ulla ratione, esse aliquid in fortuna, arbitror autem, male curatis adversam, bene autem, bonam fortunam accidisse. Gut oder böses Glück im Heilen, heißt gut oder schlecht rathen.

ΕΥΦΟΡΙΑ, Significat proprie tolerantiam & patientiam morbi: *Δύσφορα εἶναι εὐφόρου φέρειν.* Toleratu difficilia patienter ferre. **HIPPOCR.** Epidem. Libr. passim. Deinde denotat virium constantiam in magnis medicationibus; hinc *εὐφορεῖται γαστέρων.* **HIPPOCR.** Epidem. Libr. 6. Sect. 7. Ventres fortiora laxantia facile ferentes: Recentior usus vocabuli est, ut sensum tranquillitatis, durante morbo, indicet. Gedult in Kranckheiten, besser Befinden, das Vermögen starke Arzeneien zu vertragen.

ΕΥΧΡΟΙΑ προσώπου. Optimus faciei color. **HIPPOCR.** Coac. Prænot. *Ευχροεῖν ἐν νοσήμασι, ὁμοίον τοῖς ὑγιάνουσιν, αἶρισον.* **GALEN.** Comm. 2. in 2. Libr. Prorrh. Hippocr. Bono colore esse in morbis, instar sanorum, bonum. Gute Farbe im Gesichte, wie sie in gesunden Tagen gewesen, bedeutet was Gutes.

ΕΦΗΛΙΣ δὲ καὶ φακίς εἰά τινα σημάματα περὶ τὸ πρόσωπον φαίνεται, ἀλλοχρόντα πρὸς τὸ λοιπὸν τῆ προσώπου χροῖμα: ἐφηλίδες & lentigines, quas φακίδες appellant, sunt colores quidam qui in facie, diversi a reliqua ejus cute, existunt. **ACTVAR.** Lib. 2. περὶ διαγν. παθ. cap. 12. Sommer, Sprossen. Vari lenticulæque vulgo notæ sunt, quamvis rarior ea species est, quam ξένου Græci vocant, cum sit ea lentacula rubicundior & inæqualior. ἐφηλίδες vero a plerisque ignoratur, quæ nihil est, nisi asperitas quedam & durities mali odoris.

odoris. CELS. Lib. 6. cap. 5. ACTVARIUS ad sensum recentiorum accommodatus: ΕΦηλιδες εἴγματα περι τὸ πρόσωπον ἀλλοχευόμενα πρὸς τὸ λοιπὸν τῆ προσώπου χρώμα, Maculae in facie diversi coloris a reliquo faciei colore. Sed vultuosiores medici aliter capiunt. ΕΦηλιδες παντοῖα χρώματα ἔχουσι. HIPPOCR. Prorrh. 2. CELSVS Libr. 2. c. 8. maculas omnium colorum vertit. HESYCHIVS, κιάθⓈ ὑπὸ προσώπου τραχύτητα, vertit, morbum cum faciei asperitate: VARTINO est, ἢ ἐκ τῆ ἡλίου περι τὸ πρόσωπον γινομένη ἔκκαυσις, A sole facta faciei adultio. POLLVCI autem ὑποπέλιδινⓈ ἐν προσώπῳ ἐπίδρομή ἀφανίζουσα τὸ κατὰ φύσιν χρώμα, Sublivida in facie suffusio extinguens naturalem colorem, Allerhand Flecken des Gesichts, Brand-Flecken und Schwärze von der Sonne.

ΕΦΗΜΕΡΟΙ πυρετοί. ΕΦήμεροι κέκληνται, ἀρχὴ μίᾳς ἡμέρας ἔχοντες τὸ εἶναι, ἢ μικρῶ πλείον, εἰδὲ ὅτε διαγνωσκῶν δὲ αὐτὸς εἶτα δεῖ, ἀπὸ τε τῆς ἀφῆς καὶ τῶν ἔρων καὶ τῶν σφυγμῶν, Diariae vocatae sunt, ad unum usque diem aut paulo diutius interdum durantes: notari vero ipsae hoc pacto debent, ex tactu & urinis, & praeterea etiam ex pullibus. TRALL. Lib. 12. c. 1. Καὶ εἶδε μὲν ἐφήμεροι λέγονται, ὡς ἐπὶ μίᾳ τὸ πλείον ἡμέρα λυόμενοι, Vocantur autem diariae, quod uno fere die desinant. ACTVAR. Lib. 2. περι διαγν. παθ. cap. 1. Καλεῖνται μὲν ἐν πάντες ἐφήμεροι οἱ τοιαῦτοι πυρετοί, διότι λύεσθαι πεφύκασιν, ὅσον ἐφ' ἑαυτοῖς, ἡμέρα μίᾳ, συναριθμημένης αὐτῇ δηλονότι καὶ τῆς νυκτός. GALEN. Meth. Med. L. 10. Vocantur omnes diariae febres, illae, quae, quantum illas attinet, solvi possunt una die, simul adnumerata nocte. Fieber, die nur einen

Tag dauern, zum höchsten Tag und Nacht aushalten.

ΕΦΙΑΛΤΗΣ, Incubus. Τὸν ἐφιάλτην οἱ μὲν ἀπὸ ἀνδρὸς ἀνομάσθαι λέγουσι, ἢ ἀπὸ τῆ φαντασιῶσθαι τὰς ἐν αὐτῷ γινομένης, ὡς ἐφαλλομένης τινός. Θεμισίων δὲ πηγάλωνα προσονόμασεν, ἴσως ἀπὸ τῆ πνίγειν. Συνίσταται δὲ περι τὰς κραιπαλῶντας καὶ συνεχῶς ἀπεπτόντας. Τοῖς δὲ ἐν αὐτῷ γινομένοις παρακαλεῖται δυσκίνησι καὶ νευρώδης συναίσθησις παρὰ τὰς ὕπνου, πνιγμὸ φαντασία, καὶ κατάληψις, ὡς ἐπιπεσόντⓈ τινός, μετὰ τῆ ἀδυνατεῖν προσεβῶν, ἢ φωνεῖν ἀσημάντως. Ἐνιοὶ δὲ φαντασιῶνται καὶ ἀκούει πολλὰς τῆ ἐπιπεσόντⓈ, καὶ ἀφροδισίων αὐτῶν ὀρέγεσθαι, φεύγειν δὲ τῶν δακτύλων συναχθέντων. Ephialten (qui Latinis incubus est) aliqui ab ejus nominis homine dictum asserunt, vel inde, quod hoc malo correpti ab aliquo se invadi imaginentur: Themison tamen a suffocando Pnigalionem appellavit. Constituitur id vitii ex crapula, & continua stomachi cruditate. Comitatur eo detentos difficilis motus, torpidus in somno sensus, suffocationis imaginatio, & veluti ingruentis cujusdam mali occupatio. Adhaec vox supprimitur, aut incerta indiscretaque editur. Nonnulli in se grassatos audire & ab eis venerem exigere putant, sed compressis eos digitis fugere. PAVL. AEG. Lib. 3. c. 15. Λέγεται δὲ ἀπὸ τῆ δοκεῖν ἐφάλλεσθαι τινα τοῖς πάσχουσιν. Ὡς τινος γὰρ αὐτοῖς ἐπικειμένης καὶ εἶδε πνίγοντⓈ αἰσθάνονται οἱ τῶ τοιούτου κάτοχοι πάθει, μηδ' ὅτι ἐν μέλⓈ αὐτῶν κινήσαι δυνάμενοι. Φεύγειν δὲ φασὶν αὐτὸς, τῶν δακτύλων συναχθέντων. Vocatur autem Graecis ἐφιάλτης, quod quispiam aegros insultare videatur (ut nobis ab incubando, incubus). Nam qui ejusmodi malo corripiuntur,

ceum quendam incumbentem ac strangulantem persentiunt, neque membrum ullum suum dimovere queunt: fugere vero eum, si digiti velut in acervum contrahantur, asserunt. ACTVAR. Lib. *περὶ διαγν. παθ. cap. 35.* Der Alp, eine nächtliche Erstickung von Beschwerden des Magens und Vollblütigkeit.

EΦΟΔΟΣ, Vario significatu gaudet. Designat vias quibus humores excedunt de corpore, *τὰς ἐφόδας ἀνατομῶσθαι, ὡν δέ.* HIPPOCR. Lib. 6. Epidem. Sect. 2. Aph. 25. Vias aperire, quas oportet. HESYCHIVS dici vult, *ὄρμην, ἐπίδρομην,* Impetum, incursionem. Hinc HIPPOCRATES impetus febriles vocat ἐφόδας, iidemque spontaneos naturæ motus quosvis, *ἀνευρίσκει ἢ φύσις αὐτῆ ἑωυτῆ τὰς ἐφόδες,* Natura ipsa sibi ipsi invenit rationes, quibus aliquid perfici oportet. HIPPOCR. Lib. 6. Epidem. Sect. 5. Aphor. 2. Die Reinigungs Wege in Krankheiten. Das Freywilige in Krankheiten, wodurch die Kranken genesen.

Z.

ZYMOYΣΘAI, Fermentari, fervore extolli. Ζύμωσις PLATONI dicitur *γεώδες ἕστας ὁμῆ κίνησις καὶ ἀέρωσις,* Terrestris substantiæ motus simul & elatio. Hinc *ἐζυμωμένη κοιλία, ἀπόζυμοι γαστέρες,* Ventres ab acrium humorum fervore ebullientes. HIPPOCR. Prorrh. 2. Ζύμωσις ἥπατος, Inflatio regionis sub qua hepar est. Libr. 4. Epidem. Gähren, das Gähren in denen Gedärmen, das Aufstöhnen der Gegend um die Leber.

ZΩΗ, Vita. Τῆς ψυχῆς ἐνέργεια. Dicitur GALENO Libr. de usu respir. penes quem passim legitur ἡ ζωτικὴ δύναμις, Vis vitalis, Das Leben, die Birkung der Seele, die Lebens-Krafft.

H.

HMEPA KPIΣIMOC, Dies judicatorius, quo natura ad pugnam cum causa morbi exurgit. Hos ad numeros exigunt veteres. Ὅρον τῶν ὀξείων Ἰπποκράτης εἶπε τὸν δυοῖν ἑβδομάδων χρόνον, ὡς ἐξώτερον μὲν ἄδενός προϊόντος. ἐμπροσθεν δὲ τῆς ἰδ- πολλῶν κρῖνεσθαι δυναμένων, καὶ γὰρ ἡ ἰα καὶ θ- καὶ ζ- καὶ ἡ ε- πολλὰς φαίνονται κερκινύται: κρῖνε δὲ καὶ ἡ ε- τινός, ἀλλ' ἢ ἀγαθός: Ὅσα δὲ τῶν κρῖσεων εἰον ἡμέρησποι γίνονται, ταύτας τὸ τέλει ἄλλή τις τῶν ἐξῆς ἡμερῶν ἐπιτίθεισι. Ὅσα μὲν ἐν ἐν τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἐκκρίθη τελείως, ταύτ' ἀπλῶς ὁ Ἰπποκράτης εἶπε δε προταγορεύειν ὀξεία. Ὅσα δὲ, ἡμέρησπος κερδέντα, τῶν ἐφεξῆς τινὲ κρῖσιμων ἡμερῶν ἀχρι τῆς μ ἐφυλάχθη, ταύτα ἐκ μεταπτώσεως ὀξεία: GALENVS ὑπομν. β. εἰς Ἰπποκράτη ἀφροισμῶς. Finem acutarum febrium HIPPOCRATES posuit duos septenarios dierum, cum nulla ultra durer; ante decimum quartum autem diem multæ sunt quæ judicari possunt, nam undecimus & septimus & sextus apparent multos febre solvisse. Judicat etiam sextus, sed non bene. Si quæ autem crises suis ordinatis diebus perfectæ haud fuerunt, illis finem alius ex consequentibus dies ponit. Quæ ergo febres decimo quarto die absoluebantur, has HIPPOCRATES acutas appellare consuevit; si quæ autem hoc die judicatæ haud erant & ad quadragesimum usque diem, aliquo ex sequentibus judicatoriis diebus solvenda, manserat, hanc ex permutatione acutam appellat. Εἰ δὲ τις εἰς τὴν πείραν ἀφίκοιτο, πάμπολυ μὲν τὰς ἑβδομάδας ἐνεργεῖ δυναμίας, ἐφεξῆς δ' αὐταῖς τὰς τετράδας, παρασκέψεται δὲ καὶ τῶν παρεπιπτότων ἡμερῶν ὅρον τρίτης; ζ θ. ἐκ τινός ποτε λόγῳ τὸ κρῖνειν ἐσχήμασιν. GALEN.